

43 שְׂרֵפֶת הַפָּרָה לְאֹפֶר הַמַּסְמֵל אֶת הַהֲתַעֲלוֹת שֶׁל דָּבָר גִּשְׁמִי לַהַפּוֹךְ
44 לַמְצִיאוֹת רוּחָנִית, וְהַ'שׁוֹב' הוּא עֹנֵן "וְנִמְן עָלָיו מֵיִם חַיִּים אֶל
45 כְּלִי" הַמַּסְמֵל אֶת עֲנִיִן הַ'הִתְיַשְׁבוֹת' וְהַהֲתַלְבְּשוֹת בְּכֵלִים, וְלִכְּנָן נִקְרְאוֹת
46 מִצְוֹת פָּרָה אֲדוּמָה בְּשֵׁם "חֻקַּת הַתּוֹרָה", כִּי הַתּוֹכֵן שֶׁל מִצְוֹת פָּרָה
47 אֲדוּמָה, 'רְצוּא' וְ'שׁוֹב', הוּא הַתּוֹכֵן
48 הַכִּלְיִי שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת.

49 אֶף צָרִיף לְהִבִּין, אִיךָ זֶה
50 הַבִּיאוֹר בִּלְקוּטֵי תּוֹרָה הַמּוֹבָא לְעִיל
51 יִתְאִים עִם הַפִּירוּשׁ הַפְּשׁוּט
52 שֶׁל הַפְּסוּק שְׁמָה שְׁפָתוֹב "זֹאת
53 חֻקַּת הַתּוֹרָה" קָאֵי מְכוּוֹן עַל
54 מִצְוֹת פָּרָה אֲדוּמָה, שֶׁהִיא
55 מִצְוֹת הַנִּקְרְאוֹת חוּקָה שְׁאִינָה
56 מוֹבְנֶת בְּשִׁכְלָא וְהִיגִין אֲנוּשֵׁי [הֵן
57 בְּנוּגַע לְעֹנֵן הַטְּהָרָה,
58 שְׁמִטְהָרֶת אֶת הַטְּמֵאִים שְׁמוּיִם
59 עֲלֵיהֶם מֵאִפֶּר הַפָּרָה וּמִטְמֵאֵת אֶת
60 הַטְּהוֹרִים³ הַמְתַּעֲסָקִים בְּעִשִּׂית
61 הַפָּרָה, וְהֵן בְּנוּגַע לְעִשִּׂית
62 הַפָּרָה, שְׁצָרִיכָה לְהִיֹּת חוּץ
63 לְשֵׁלֶשׁ מִחְנוֹת⁴ שֶׁהֵיוּ בַּמִּשְׁכָּן
64 מַחֲנֵה שְׁכִינָה, מַחֲנֵה לויִּיה וּמַחֲנֵה
65 יִשְׂרָאֵל, הַפָּךְ כָּל הַקְּרֻבָּנוֹת
66 הָאֲחֵרִים שְׁמִקוּמָם בְּפָנִים בְּחוּץ
67 הַעוֹרָה דְּוִקְאָא, וּכְפִירוּשׁ רַשִׁי
68 עַל פְּסוּק זֶה הַמְבַטָּא וּמְדַגֵּישׁ אֶת
69 הַעוֹבְדָה שֶׁפָּרָה אֲדוּמָה הִיא מִצְוֹה
70 שְׁאִינָה מוֹבְנֶת בְּשִׁכְלָא לְפִי שְׁהַשְׁטָן
71 וְאוֹמוֹת הָעוֹלָם מוֹנִינֵי מִקְנִיטִים
72 אֶת יִשְׂרָאֵל לֹמְרֵי מַה הַמְצָנָה
73 הַזֹּאת (לְכֶם⁵) וַיִּמָּה טַעַם יֵשׁ
74 בָּהּ שֶׁהִיא כְּאוֹמֵר יֵשׁ בָּהּ דְּבָרִים
75 שְׁאִינִם מוֹבְנִים בְּשִׁכְלָא לְפִיכָךְ כְּתִב
76 בָּהּ הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹרָה
77 "חֻקָּה", גְּזָרָה הִיא מְלֻפְנֵי,
78 אֵין לָךְ רְשׁוֹת לְהִרְהֵר אַחֲרֶיהָ,
79 וְעַד שְׁבַמְצוֹת שְׁהֵן בְּסוּג
80 'חֻקִּים' כִּי אֵינֶם מוֹבְנֹת בְּשִׁכְלָא
81 גּוֹפָא עֲצֻמָּן, חֲלוּקָה וְשׁוֹנָה פָּרָה
82 אֲדוּמָה מִכָּל שְׁאָר הַחֻקִּים,
83 שְׁבַכְלָלוֹת הֵם בְּגֵדֵי הַשְּׁכָל

בתחילת פרשת השבוע נאמר:

1 וַיְדַבֵּר ה' וְגו' זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה גו' וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה
2 אֲדוּמָה וְגו'¹. וּמִבְּאֵר בִּלְקוּטֵי תּוֹרָה² סֵפֶר מֵאֲמֹרֵי חֲסִידוֹת שֶׁל
3 אֲדוּמָה הֶזְקֵן עַל פְּרִשְׁיֹת הַתּוֹרָה בְּחוּמֵשִׁים וּקְרָא, בְּמַדְבֵּר, דְּבָרִים (וְשִׁיר
4 הַשִּׁירִים) עֹנֵן הַתּוֹכֵן הַפְּנִימִי שֶׁל
5 פָּרָה אֲדוּמָה שְׁנֵאָמַר בָּהּ
6 "חֻקַּת הַתּוֹרָה" הִינּוּ שְׁמֵדוּבֵר עַל
7 כִּלְלוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא רָק עַל מִצְוֹת פָּרָה
8 אֲדוּמָה בְּפִרְשׁוֹת, שְׁזָהוּ לְפִי שְׁמִצְוֹת
9 פָּרָה אֲדוּמָה הִיא אֲכֵן לֹא רָק
10 מִצְוֹה פְּרִטִית אֲלֵא מִצְוֹה שְׁבָה בֵּא
11 לְיָדֵי בִישׁוּי כְּלָלוֹת הַתּוֹרָה, כִּי
12 כְּלָלוֹת עֹנֵן הַתּוֹכֵן הַכִּלְיִי שֶׁל
13 הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת הוּא שְׁעַל-יְדֵי-
14 זֶה יָבֵא הָאָדָם לְבַחֲיִנַת רְצוּא
15 וְשׁוֹב, בְּנְבוּאוֹת יִחְזַקָּאֵל עַל מֵרָאה
16 הַמְרַכְבֵּה הָעֲלִינָה נֵאמַר (יִחְזַקָּאֵל א, א,
17 יד) "וְהַחַיּוֹת [הַמְלֵאכִים הַנִּקְרְאוּם
18 "חַיּוֹת הַקְּדוּשָׁה"] רְצוּא וְשׁוֹב".
19 וְהַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל הַדְּבָרִים הִיא
20 שְׁמַצַּד אַחַד יֵשׁ בְּהֵם תְּשׁוּקָה וְרִצּוֹן
21 לַהֲתַעֲלוֹת לְמַעְלָה ("רְצוּא"), וּמַצַּד שְׁנֵי
22 נִרְגַּשׁת בְּהֵם הַכּוֹנֵנָה אֲלוּקִית לְרַדַּת
23 וְלַהֲאִיר לְמַטָּה ("שׁוֹב"), וְכֵן גַּם
24 בְּעוֹבְדֵת ה' שֶׁל כָּל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל, יֵשׁ
25 שִׁילּוּב שֶׁל תְּשׁוּקָה לְדְבוּק בְּאֲלוּקוֹת עַד
26 כְּלוֹת הַנֶּפֶשׁ ("רְצוּא") עִם מִלּוּי
27 הַשְּׁלִיחוֹת הַמּוֹטֵלֶת עַל הַנִּשְׁמָה כְּפִי
28 שֶׁהִיא לְמַטָּה בְּחוּץ גִּשְׁמִי וּבְעוֹלָם גִּשְׁמִי,
29 עֹנֵן זֶה שֶׁל 'רְצוּא' וְ'שׁוֹב' בָּא
30 בְּכַרְוִיר וְגִלּוּי גְּמוּר מִתְּבַטָּא
31 בְּעוֹרָה בְּרוּרָה וְגִלּוּיִיה בְּמִצְוֹת פָּרָה
32 אֲדוּמָה, שְׁכָּל עֲנִינָה הוּא שְׁתִּי
33 הַבַּחֲיִנִּית דְּרְצוּא וְשׁוֹב, בִּיחַד,
34 בְּשִׁילּוּב בִּינֵיהֶם (מַה-שְׁאִי-כֵן
35 בְּשְׁאָר הַמִּצְוֹת, שְׁיֵשׁ מִצְוֹת
36 שְׁעֵנִינָן הַתּוֹכֵן הַפְּנִימִי שֶׁל מִצְוֹת
37 אֲלוּ הוּא רָק רְצוּא רִצּוֹן וְתְשׁוּקָה
38 לַהֲתַעֲלוֹת לְמַעְלָה וְלְדְבוּק בְּאֲלוּקוֹת,
39 וְיֵשׁ מִצְוֹת שְׁעֵנִינָן הוּא רָק
40 'שׁוֹב' הַמְשַׁכֵּת וְהַתְּלַבְּשׁוֹת אֲלוּקוֹת
41 לְמַטָּה), ה'רְצוּא' הוּא עֹנֵן

בס"ד. שבת פרשת חוקת, יו"ד תמוז, ה'תשכ"ה (הנחה בלתי מוגה)

1 וַיְדַבֵּר ה' וְגו' זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה גו' וַיִּקְחוּ
2 אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדוּמָה וְגו'¹. וּמִבְּאֵר בִּלְקוּטֵי
3 תּוֹרָה² עֹנֵן פָּרָה אֲדוּמָה שְׁנֵאָמַר בָּהּ "חֻקַּת
4 הַתּוֹרָה", שְׁזָהוּ לְפִי שְׁמִצְוֹת פָּרָה אֲדוּמָה הִיא
5 כְּלָלוֹת הַתּוֹרָה, כִּי כְּלָלוֹת עֹנֵן הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת
6 הוּא שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יָבֵא הָאָדָם לְבַחֲיִנַת רְצוּא
7 וְשׁוֹב, וְעֹנֵן זֶה בָּא בְּכַרְוִיר וְגִלּוּי גְּמוּר בְּמִצְוֹת
8 פָּרָה אֲדוּמָה, שְׁכָּל עֲנִינָה הוּא שְׁתִּי הַבַּחֲיִנִּית
9 דְּרְצוּא וְשׁוֹב' (מַה-שְׁאִי-כֵן בְּשְׁאָר הַמִּצְוֹת,
10 שְׁיֵשׁ מִצְוֹת שְׁעֵנִינָן הוּא רָק רְצוּא, וְיֵשׁ מִצְוֹת
11 שְׁעֵנִינָן הוּא רָק 'שׁוֹב'), ה'רְצוּא' הוּא עֹנֵן
12 שְׂרֵפֶת הַפָּרָה לְאֹפֶר, וְהַ'שׁוֹב' הוּא עֹנֵן "וְנִמְן
13 עָלָיו מֵיִם חַיִּים אֶל כְּלִי", וְלִכְּנָן נִקְרְאוֹת בְּשֵׁם
14 "חֻקַּת הַתּוֹרָה". אֶף צָרִיף לְהִבִּין, אִיךָ זֶה יִתְאִים
15 עִם הַפִּירוּשׁ הַפְּשׁוּט שְׁמָה שְׁפָתוֹב "זֹאת חֻקַּת
16 הַתּוֹרָה" קָאֵי עַל מִצְוֹת פָּרָה אֲדוּמָה, שֶׁהִיא
17 חוּקָה שְׁאִינָה מוֹבְנֶת בְּשִׁכְלָא [הֵן בְּנוּגַע לְעֹנֵן
18 הַטְּהָרָה, שְׁמִטְהָרֶת אֶת הַטְּמֵאִים וּמִטְמֵאֵת אֶת
19 הַטְּהוֹרִים³, וְהֵן בְּנוּגַע לְעִשִּׂית הַפָּרָה, שְׁצָרִיכָה
20 לְהִיֹּת חוּץ לְשֵׁלֶשׁ מִחְנוֹת⁴, הַפָּךְ כָּל הַקְּרֻבָּנוֹת
21 שְׁמִקוּמָם בְּפָנִים דְּוִקְאָא, וּכְפִירוּשׁ רַשִׁי לְפִי
22 שְׁהַשְׁטָן וְאוֹמוֹת הָעוֹלָם מוֹנִינֵי אֶת יִשְׂרָאֵל לֹמְרֵי
23 מַה הַמְצָנָה הַזֹּאת (לְכֶם⁵) וַיִּמָּה טַעַם יֵשׁ בָּהּ,
24 לְפִיכָךְ כְּתִב בָּהּ "חֻקָּה", גְּזָרָה הִיא מְלֻפְנֵי, אֵין
25 לָךְ רְשׁוֹת לְהִרְהֵר אַחֲרֶיהָ, וְעַד שְׁבַמְצוֹת שְׁהֵן
26 בְּסוּג 'חֻקִּים' גּוֹפָא, חֲלוּקָה פָּרָה אֲדוּמָה מִכָּל
27 שְׁאָר הַחֻקִּים, שְׁבַכְלָלוֹת הֵם בְּגֵדֵי הַשְּׁכָל, אֶלֵא

(1) ריש פרשתנו (יט, א-ב). (2) ריש פרשתנו (נו, א ואילך). (3) ראה במדבר פ"ט, ה. תנחומא פרשתנו ז. (4) פירש"י פרשתנו שם, ג. (5) גירסא זו נעתקה בד"ה הוי' לי בעוזרי תרפי" (שהובא לקמן ס"ד. ס"ז).

שבת פרשת חוקת, יו"ד תמוז, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

41 אותה, דְּכָתִיב "זאת חקת התורה". שְׂבֹזָה בביטוי "זאת חוקת
 42 התורה", מוּדְגָשׁ שְׁפָרָה אֲדוּמָה שׁוֹנָה מִכָּל שְׂאָר מִצְוֹת
 43 התורה (כולל גם החוקים כמבואר לעיל), וְאִיךְ יִתְאִים עֲנִין
 44 זֶה הביאור ביחודה של מצות פרה אדומה ועד כמה היא שונה אפילו לגבי

שאר המצוות שמוגדרות כ'חוקים' עם

היותה פְּלוּתָה התורה ולא דבר

שונה ומיוחד ביחס לשאר המצוות. ?

(ב) וְיִוָּבֵן עניינה הפנימי של מצוות

פרה אדומה כ"חוקת התורה"

בְּהִקְדָּם תחילה המבואר

ב'לקוטי תורה'¹² במאמר הנזכר

ש"חקת התורה" הוא מלשון

'חִקְיָה'¹³, דְּקָאֵי שהמכוון הוא

על התורה כפי שהיא

בְּשִׂרְשָׁהּ וּמְקוּרָהּ למעלה

באלקות, שְׁשָׂם בשורשה, התורה

היא בְּכַחֲנֵת אותיות

הַחִקְיָה, כמו אותיות ומילים

החוקיות באבן שְׂזוּהֵי מְדַרְגָּה

עֲלִיּוֹנָה יותר בתורה

מֵהַתְּלַבְּשׁוֹתָהּ בְּאוֹתוֹת

הַכְּתִיבָה שֶׁבַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב בה

התורה ירדה ונתלבשה באותיות

ומילים כתובות, וְכִמּוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת,

כשם שבגשמיות יש מעלה ויתרון

לאותיות החקיקה ביחס לאותיות

הכתיבה שְׁבִאוֹתוֹת הַכְּתִיבָה

אותיות הכתובות בְּדִיוֹ על הַקְּלָף,

הַרְי הַאוֹתוֹת המילים עצמן הן

דָּבָר זֶר וְנִפְרָד מהות אחרת ושונה

מֵהַקְּלָף שעליו הן כתובות, אֲלֵא

שְׂאֲחֵר־כֶּף כְּשִׁפּוֹתָב הַסֶּפֶר

בְּדִיוֹ על הַקְּלָף, נִתְאַחַדוּ

האותיות והקלף וְהָיוּ לְאַחַדִּים

ולאחר הכתיבה האותיות והקלף

התחברו והפכו לדבר אחד, אֲבָל

29 שְׁבִאוֹתוֹת הַכְּתִיבָה בְּדִיוֹ על הַקְּלָף, הַרְי הַאוֹתוֹת הֵן דָּבָר זֶר וְנִפְרָד מֵהַקְּלָף,

30 אֲלֵא שְׂאֲחֵר־כֶּף כְּשִׁפּוֹתָב הַסֶּפֶר בְּדִיוֹ על הַקְּלָף, נִתְאַחַדוּ וְהָיוּ לְאַחַדִּים, אֲבָל

1 והתוכן והעניין הכללי של מצוות החוקים' כן מובן, אֲלֵא שְׂיֵשׁ עֲלֵיהֶם
 2 קוֹשִׁיּוֹת כו', וְאֵלוּ פָּרָה אֲדוּמָה הִיא הַחִוּקָה הַיִּחִידָה שְׂאִין
 3 לָהּ מְקוֹם בְּשִׁכָּל לַחְלוּטִין⁶, כִּאֲמוֹר לעיל, שְׂלָכֵן אָמַר שְׁלֹמֹה
 4 הַמֶּלֶךְ שעליו אמרו חכמינו ז"ל שהיה החכם מכל אדם, "עַל כָּל אֵלֶּה עַל

5 המשמעות הפנימית האמיתית של שאר

6 המצוות עֲמַדְתִּי והצלחתי להבין את

7 עומק הדברים, וּפְרָשָׁה שֶׁל פָּרָה

8 אֲדוּמָה חֲקַרְתִּי וְשִׂאֲלַתִּי

9 וּפְשָׁפְשִׁיתִי וְחִפְשִׁיתִי, אֲמַרְתִּי⁷

10 אֲחַכְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי

11 וְאֵינְנָה מוּבֵנת וּמוֹשַׁגַת לִי⁸, וְרַק

12 לְמִשָּׁה רַבִּינוּ בִּלְבַד אָמַר

13 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא "לֶךְ לְבוֹן

14 אֲנִי מְגַלֶּה טַעַם פָּרָה"⁹,

15 וְכִדְאִיתָא כִּמְבֹאֵר בְּמִדְרָשׁ¹⁰, עַל

16 כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהִיא הַקְּדוּשׁ־

17 בְּרוּךְ־הוּא אֹמֵר לְמִשָּׁה, הִיא

18 אֹמֵר לֹו טוּמְאָתוֹ וְטַהֲרָתוֹ,

19 אֵת פְּרִטֵי הַדִּינִים כִּיצַד הוּא נִטְמָא

20 וְכִיצַד הוּא נִטְהָר, וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ

21 מִשָּׁה רַבִּינוּ בִּלְמַדוֹ תוֹרָה מֵהַקְּדוּשׁ־

22 בְּרוּךְ־הוּא לְפָרֶשֶׁת "אָמַר אֵל

23 הַכְּהֻנִּים", אָמַר מִשָּׁה רַבִּינוּ

24 לְפָנָיו, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵם

25 נְטֻמָּאוּ אֵלֶּי הַכְּהֻנִּים - בְּמָה הִיא

26 טַהֲרָתָן. לֹא הִשִּׁיבוּ הַקְּדוּשׁ־

27 בְּרוּךְ־הוּא דָּבָר. אוֹתָהּ שִׁעָה

28 נִתְפַרְכְּמוּ פָּנָיו שֶׁל מִשָּׁה מְרֹוב

29 צַעַר, וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְפָרֶשֶׁת

30 פָּרָה אֲדוּמָה, אָמַר לֹו

31 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כו' זֶה הִיא

32 טַהֲרָתָן שֶׁל הַכְּהֻנִּים שֶׁנִּטְמָאוּ,

33 "וְלִקְחוּ לְטָמֵא מֵעַפְר שְׂרַפַת

34 הַחֲטָאִת"¹¹ ויעשו לו ככל הפרטים

35 האמורים בתורה. אָמַר לְפָנָיו:

36 רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, וְכִי טַהֲרָה

37 הִיא? אָמַר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־

38 הוּא: מִשָּׁה, חוּקָה הִיא,

39 וְגִזְרָה גְּזַרְתִּי, וְאִין בְּרִיָּה

40 וְכוּלָּהּ לְעַמּוּד עַל גְּזַרְתִּי וְלִהְבִּין

1 שְׂיֵשׁ עֲלֵיהֶם קוֹשִׁיּוֹת כו', וְאֵלוּ פָּרָה אֲדוּמָה הִיא

2 הַחִוּקָה הַיִּחִידָה שְׂאִין לָהּ מְקוֹם בְּשִׁכָּל

3 לַחְלוּטִין⁶, שְׂלָכֵן אָמַר שְׁלֹמֹה "עַל כָּל אֵלֶּה

4 עַמְדַּתִּי, וּפְרָשָׁה שֶׁל פָּרָה אֲדוּמָה חֲקַרְתִּי וְשִׂאֲלַתִּי

5 וּפְשָׁפְשִׁיתִי, אֲמַרְתִּי⁷ אֲחַכְמָה וְהִיא רְחוּקָה

6 מִמֶּנִּי"⁸, וְרַק לְמִשָּׁה אָמַר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא "לֶךְ

7 אֲנִי מְגַלֶּה טַעַם פָּרָה"⁹, וְכִדְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ¹⁰, עַל

8 כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁהִיא הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֹמֵר

9 לְמִשָּׁה, הִיא אֹמֵר לֹו טוּמְאָתוֹ וְטַהֲרָתוֹ, וְכִיּוֹן

10 שֶׁהִגִּיעַ לְפָרֶשֶׁת "אָמַר אֵל הַכְּהֻנִּים", אָמַר לְפָנָיו,

11 רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵם נְטֻמָּאוּ אֵלֶּי - בְּמָה הִיא

12 טַהֲרָתָן. לֹא הִשִּׁיבוּ דָּבָר. אוֹתָהּ שִׁעָה נִתְפַרְכְּמוּ

13 פָּנָיו שֶׁל מִשָּׁה, וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְפָרֶשֶׁת פָּרָה

14 אֲדוּמָה, אָמַר לֹו הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כו' זֶה הִיא

15 טַהֲרָתָן, "וְלִקְחוּ לְטָמֵא מֵעַפְר שְׂרַפַת

16 הַחֲטָאִת"¹¹. אָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, וְכִי

17 טַהֲרָה הִיא? אָמַר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: מִשָּׁה,

18 חוּקָה הִיא, וְגִזְרָה גְּזַרְתִּי, וְאִין בְּרִיָּה יְכוּלָּה

19 לְעַמּוּד עַל גְּזַרְתִּי, דְּכָתִיב "זאת חקת התורה".

20 שְׂבֹזָה מוּדְגָשׁ שְׁפָרָה אֲדוּמָה שׁוֹנָה מִכָּל שְׂאָר

21 מִצְוֹת הַתּוֹרָה (כולל גם החוקים), וְאִיךְ יִתְאִים

22 עֲנִין זֶה עִם הַיּוֹתָה פְּלוּתָה הַתּוֹרָה.

(ב) וְיִוָּבֵן בְּהִקְדָּם המבואר

23 ש"חקת התורה" הוא מלשון

24 'חִקְיָה'¹³, דְּקָאֵי על התורה כפי שהיא בְּשִׂרְשָׁהּ

25 וּמְקוּרָהּ, שְׁשָׂם היא בְּכַחֲנֵת אותיות החִקְיָה,

26 שְׂזוּהֵי מְדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה מֵהַתְּלַבְּשׁוֹתָהּ בְּאוֹתוֹת

27 הַכְּתִיבָה שֶׁבַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, וְכִמּוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת,

28 שְׂבִאוֹתוֹת הַכְּתִיבָה בְּדִיוֹ על הַקְּלָף, הַרְי הַאוֹתוֹת הֵן דָּבָר זֶר וְנִפְרָד מֵהַקְּלָף,

29 אֲלֵא שְׂאֲחֵר־כֶּף כְּשִׁפּוֹתָב הַסֶּפֶר בְּדִיוֹ על הַקְּלָף, נִתְאַחַדוּ וְהָיוּ לְאַחַדִּים, אֲבָל

30 אֲלֵא שְׂאֲחֵר־כֶּף כְּשִׁפּוֹתָב הַסֶּפֶר בְּדִיוֹ על הַקְּלָף, נִתְאַחַדוּ וְהָיוּ לְאַחַדִּים, אֲבָל

(6) כמשנ"ת בארוכה בשיחה שלפני המאמר (נדפסה בלקו"ש ח"ח ע' 124 ואילך). (7) קהלת ז, כג. (8) במדב"ר שם, ג. נתחומא שם ו. (9) במדב"ר שם, ו. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1057 הערה 6. (10) שם, ד. קה"ר פ"ח, א [ה]. (11) פרשתנו שם, יז. (12) ריש פרשתנו. וראה גם לקו"ת ר"פ בחוקותי. (13) בהבא לקמן - ראה לקו"ש ח"ח ע' 127 ואילך (ממאמר זה).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אֹתוֹת הַחִקְיָה (כְּמוֹ הָאוֹתוֹת שֶׁבְּלוֹחוֹת שְׁנֵי לוחות הברית,
 2 עליהם נאמר בתורה "חֲרוֹת עַל הַלְּחָת" 14 ועשרת הדברות הכתובות
 3 על הלוחות חקוקות באבני הלוחות) הֵן מִיָּגָה וְכֵּה מֵהֶם וּבֵהֶם, היינו
 4 שהאותיות חקוקות בתוך האבנים עצמן, וְהֵן האותיות דְּבַר אֶחָד וּמֵהוֹת
 5 אחת עִם הָאֶבֶן שֶׁנִּחְקְוָה בָּהּ.
 6 וּבִפְרָטִיּוֹת יוֹתֵר, מְבֹאָר 15 מאת הרבי
 7 בְּהַמְשָׁךְ תַּרְס"ו 16 "חֲרוֹת עַל הַלְּחָת" 14) הֵן מִיָּגָה וְכֵּה, וְהֵן דְּבַר
 8 הַרְש"ב נשמט-עדן המכיל קבוצת
 9 מאמרים שנאמרו בהמשך אחד, החל
 10 משנת תרס"ו שְׁבֵאוֹתוֹת
 11 הַחִקְיָה גּוֹפֵא עִצְמוֹ יֵשׁ שְׁנֵי
 12 אֹפְנִים, חִקְיָה סֶתֶם חִקְיָה סֶתֶם, וְחִקְיָה
 13 בצורה הרגילה, וְחִקְיָה מְעַבֵּר
 14 לְעֵבֶר שֶׁל הָאֶבֶן כֵּה האותיות
 15 חקוקות, כְּמוֹ הָאוֹתוֹת שֶׁל עֶשְׂרֵת
 16 הדברות שֶׁבְּלַחַת, כְּמוֹ
 17 שְׁכַתּוֹב 16 "מִשְׁנֵי עֲבָרֵיהֶם שֶׁל
 18 הלוחות, מְזָה וּמְזָה מִשְׁנֵי הַצַּדִּים,
 19 מִלְּפָנִים וּמֵאֲחֵר, הֵם כְּתוּבִים",
 20 וְכִפִּי שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל 17
 21 מ"ם וְסָמ"ךְ שֶׁהֵם אוֹתוֹת שְׂכָדֵי
 22 לחקוק אותן מעבר לעבר יש לחקוק
 23 היקף שלם שֶׁבְּלַחַת בְּנֶסֶת הַיּוֹ
 24 עוֹמְדִין כִּי בִּדְרוֹךְ הַטְּבַע הַחֲלֵק
 25 שֶׁסִּבְּבוּ חֲקוֹק בִּאֶבֶן אֵת הָאוֹתוֹת הַלְלוּ
 26 אִמּוֹר לִפְּוֹל כִּי אֵין לֹן בְּמָה לְהִיאֹחַז.
 27 וְהַחֲלוּק בִּינֵיהֶם, הַהִבְדֵּל בֵּין
 28 אוֹתוֹת הַחִקְיָה סֶתֶם לְאוֹתוֹת חֲקוֹקוֹת
 29 מִעֵבֶר לְעֵבֶר הוּא שְׁבֵאוֹתוֹת
 30 הַחִקְיָה בְּכֻלָּל בְּחִקְיָה רִגְלִיָּה
 31 (שְׁלֹא מְעַבֵּר לְעֵבֶר), עִם
 32 הַיּוֹתֵן מִיָּגָה וְכֵּה, לְמִרוֹת שֶׁנֶּם
 33 בְּחִקְיָה רִגְלִיָּה האותיות הן מתוך
 34 האבן עצמה והן חקוקות ממנה וְכֵה,
 35 וְלֹא כְּמוֹ אוֹתוֹת הַכְּתִיבָה
 36 שֶׁהֵן דְּבַר נוֹסֵף עַל הַקְּלָף
 37 שֶׁבוּ נִכְתְּבוּ הָאוֹתוֹת וְלֹא מֵהוֹת
 38 אחת עִם הַקְּלָף, וּמִכֹּסִּים וּמִסְתִּירִים לְגַמְרֵי עַל הַקְּלָף שֶׁנִּמְצָא
 39 תַּחְתָּם 18, בְּמִקּוֹם שֶׁבוּ כְּתוּבוֹת הָאוֹתוֹת רוֹאִים רַק אֵת הָאוֹתוֹת, וְאֵילוּ
 40 הַקְּלָף מְכֹסֶה וּמוֹסְתֵר, בְּשׁוֹנָה מֵאוֹתוֹת הַחִקְיָה שֶׁנֶּם בְּמִקּוֹם בּוֹ הֵן חֲקוֹקוֹת,
 41 האבן עצמה גלויה שהרי החקיקה היא מִיָּגָה וְכֵּה, מְכַלֵּם מִקּוֹם פִּינּוֹן
 42 שֵׁשׁ לְהֵן לְאוֹתוֹת הַחִקְיָה הַרְגִילוֹת שֶׁלֹּא חֲקוֹקוֹת מִעֵבֶר לְעֵבֶר, מִקּוֹם

אֹתוֹת הַחִקְיָה (כְּמוֹ הָאוֹתוֹת שֶׁבְּלוֹחוֹת שְׁנֵי לוחות הברית,
 עליהם נאמר בתורה "חֲרוֹת עַל הַלְּחָת" 14 ועשרת הדברות הכתובות
 על הלוחות חקוקות באבני הלוחות) הֵן מִיָּגָה וְכֵּה מֵהֶם וּבֵהֶם, היינו
 שהאותיות חקוקות בתוך האבנים עצמן, וְהֵן האותיות דְּבַר אֶחָד וּמֵהוֹת
 אחת עִם הָאֶבֶן שֶׁנִּחְקְוָה בָּהּ.
 ובפרטיות יותר, מבואר 15 מאת הרבי
 בהמשך תרס"ו 16 "חֲרוֹת עַל הַלְּחָת" 14) הֵן מִיָּגָה וְכֵּה, וְהֵן דְּבַר
 הרש"ב נשמט-עדן המכיל קבוצת
 מאמרים שנאמרו בהמשך אחד, החל
 משנת תרס"ו שְׁבֵאוֹתוֹת
 החקיקה עצמו יש שני
 אופנים, חקיקה סתם חקיקה סתם, וחקיקה
 מעבר לעבר, כמו האותיות שבלחת, כמו
 שכתוב 16 "מִשְׁנֵי עֲבָרֵיהֶם של
 הלוחות, מְזָה וּמְזָה מִשְׁנֵי הַצַּדִּים,
 מִלְּפָנִים וּמֵאֲחֵר, הֵם כְּתוּבִים",
 וכפי שאמרו רבותינו ז"ל
 מ"ם וְסָמ"ךְ שהם אותיות שכדי
 לחקוק אותן מעבר לעבר יש לחקוק
 היקף שלם שבלחת בנסת היו
 עומדין כי בדרך הטבע החלק
 שסביבו חקוק באבן את האותיות הללו
 אמור ליפול כי אין לון במה להיאחז.
 והחלוק ביניהם, ההבדל בין
 אותיות החקיקה סתם לאותיות חקוקות
 מעבר לעבר הוא שבואותיות
 החקיקה בכלל בחקיקה רגילה
 (שלא מעבר לעבר), עם
 היותן מיגה וכה, למרות שגם
 בחקיקה רגילה האותיות הן מתוך
 האבן עצמה והן חקוקות ממנה וכה,
 ולא כמו אותיות הכתיבה
 שהן דבר נוסף על הקלף
 שבו נכתבו האותיות ולא מהות
 אחת עם הקלף, ומכסים ומסתירים על הקלף שנמצא
 תחתם 18, במקום שבו כתובות האותיות רואים רק את האותיות, ואילו
 הקלף מכוסה ומוסתר, בשונה מאותיות החקיקה שגם במקום בו הן חקוקות,
 האבן עצמה גלויה שהרי החקיקה היא מיגה וכה, מכלים מקום פיננון
 יש ללח לאותיות החקיקה הרגילות שלא חקוקות מעבר לעבר, מקום

(14) תשא לב, טז. וראה לקו"ת פרשתנו נט, ג. (15) ד"ה אין עומדין תרס"ז (ע' תפג ואילך). (16) תשא שם, טז. (17) שבת קד, א. (18) ראה גם לקו"ת שם, ד. (19) ראה גם לקו"ת שם, ג. שה"ש ה, א. המשך תרס"ו ס"ע תעד ואילך. (20) ע' תעו ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 את האור הם אלוקות ממש ולא מהות זרה חס־ושלום ובכל זאת הכלים
 2 דאצילות נמשלו לאותיות הכתיבה שאינם מהות אחת ממש עם הדבר שעליו
 3 הן כתובות, כמו הקלף, כי **מִכָּל־מְקוֹם** למרות שגם מהות הכלים היא
 4 אלוקות, סוף סוף **הָרִי הֵם מֵהוּת אַחֲרַת מִן הָאֹר כו'** שכן האור
 5 הוא התוכן וההארה וההשפעה והכלים
 6 הם ההגדרה וההגבלה. **וְהַעֲשֶׂר** 1 **מֵהוּת אַחֲרַת מִן הָאֹר כו'.** **וְהַעֲשֶׂר סְפִירוֹת**
 7 **סְפִירוֹת** העליונות כפי שהן בדרגות 2
 8 באלוקות שלמעלה מאצילות, הם 3
 9 הספירות **דְּכִתְר'** בחינת כתר עליון 4
 10 שלמעלה מאצילות **וְדִ'אָדָם־** 5
 11 **קְדָמוֹן'** כמבואר בקבלה וחסידות, 6
 12 כשם שלכל עולם ומדרגה פרטית
 13 כ'סדר ההשתלשלות' קדם רצון 7
 14 להתהוות עולם ומדרגה זו, כן גם ביחס 8
 15 לכללות כל סדר ההשתלשלות קדם 9
 16 רצון כללי, והוא מדרגת "אדם קדמון"
 17 ("א"ק"), הנקרא גם "אור כללי"
 18 (שלמעלה מהתחלוקת לפרטים
 19 מוגדרים) בו כל הנבראים נספרים
 20 בסקירה אחת כללית, ועשר הספירות
 21 כפי שהן בבחינת 'אדם קדמון' **הֵם**
 22 **כְּמִשַׁל אוֹתִיּוֹת הַחֻקִּיקָה**
 23 **שְׂאִינָן מֵהוּת אַחֲרַת מְלֻכָּד**
 24 **הָאָבֶן טוֹכָה** שעליה הן חקוקות,
 25 **אָבֶל אֶף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ**
 26 **לאוֹתִיּוֹת מְקוֹם אַחִיזָה,**
 27 **וְאֶפְשָׁר לְמִלְאוֹתֶם בְּדִיו שַׁעֲשׂוּ**
 28 לכסות את האבן ולהסתיר אותה,
 29 **וְהִינֵנו, שְׂבִ'כֶתֶר' וּבִ'אָדָם־**
 30 **קְדָמוֹן'** אף שהם בחינות שלמעלה
 31 מ'סדר השתלשלות' בו האור מאיר
 32 בסדר והדרגה, ובאופן כללי 'כתר'
 33 ו'אדם קדמון' הם בחינות של בלי־גבול
 34 ואין־סוף, מכל־מקום בדרגות אלו עשר הספירות הם באופן של אורות בכלים,
 35 ובבחינות אלו **יֵשׁ מְצִיאוֹת הַכֹּלִים כו', וְעַד שֶׁהֵם בְּכַחֲנִית**
 36 **מְקוֹר לְכֹלִים דְּאֲצִילוֹת** שנורמים הגבלה יותר משמעותית לאור
 37 הספירות, והעובדה שהכלים ב'כתר' וב'אדם קדמון' הם שורש ומקור לכלים
 38 דאצילות מרגישה יותר את מציאותם בתור כלים.
 39 **וְעַנְיָן הַחֻקִּיקָה** של האותיות **מַעֲבָר לְעֵבֶר** כפי שהוא למעלה
 40 באלוקות **הוא עַנְיָן** האמור בוזהר לגבי השלב הכי ראשוני של
 41 הבריאה, בהתעוררות הרצון העליון לברוא עולמות, **גְּלִיף גְּלִיפו**
 42 **בְּטִהֲרוֹ עֲלֵאָה,** חקק חקיקה בטוהר [האור] העליון **בְּאוֹר־אִי־**
 43 **סוֹף שְׁלִפְנֵי הַצְּמִצּוּם** הראשון באור האין־סוף כדי שתהיה נתינת

מקום ואפשרות לעולמות ונבראים מוגבלים, **שְׂשָׁם** באין־סוף עצמו, **לֹא** 44
שִׁיף עַנְיָן הַמְצִיאוֹת כָּלֵל אין שום אפשרות לקיומה של מציאות 45
 מוגדרת, **שְׂזָהוּ** גם משמעות העובדה שבמשל אותיות החקיקה החקוקות 46
 מעבר לעבר הן בצורה כזו **שְׂאִינָן לָהֶם מְקוֹם אַחִיזָה** באבן ולכן 47
 אותיות אלה הן משל לאין־סוף 48
 שאינו מציאות מוגדרת, **וְאִי** 49
אֶפְשָׁר לְמִלְאוֹתָן בְּדִיו שהוא 50
 מציאות אחרת מהאבן עצמה, 51
 ובנמשל, מדובר על דרגות נעלות 52
 באלוקות **שְׂאִינָן בְּגֵדֵר מְקוֹר** 53
לְעוֹלָמוֹת כו' ואין להם יחס 54
 ישיר לעולמות ונבראים מוגבלים אף 55
 לא כמקור ושוורש להם. 56
וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף וְלְהַעֲבִיר לתוספת 57
 ביאור בעניין 'אותיות החקיקה' **גַּם** 58
מֵהַמְבָאָר בְּהַמְשָׁף תַּעֲרִ"ב 21 59
 קבוצת מאמרים בהמשך אחד מאת 60
 הרבי הרש"ב נשמתר־עדן שתחילתה 61
 בשנת תער"ב, **בְּעַנְיָן אוֹתִיּוֹת** 62
הַחֻקִּיקָה, שהם **כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת** 63
הַחֻקִּיקוֹת בְּחוֹתָם בחותמת, 64
שְׂאֵף שְׂהֵאוֹתִיּוֹת הֵן רַק 65
הַצִּיּוֹר הַצּוֹרֵה שְׂבַחֹתָם ולכאורה 66
 לא מדובר במציאות בפני עצמה 67
 השונה מהחותמת עצמה, **מִכָּל־** 68
מְקוֹם הָרִי זֶה בְּחִינַת צוּרָה 69
עֲצָמִית צורה שנעשית בעצם הדבר 70
 והפכה לחלק בלתי נפרד ממנו עצמו, 71
וְהִינֵנו, שְׂהַצִּיּוֹר הוּא בְּעֵצָם 72
חוֹמֵר הַחוֹתָם שהחומר עצמו 73
 מקבל את צורת האותיות, **וְלֹא כְּמוֹ** 74
אוֹתִיּוֹת שְׂבַשְׂעוּהָ שְׂנַחֲקִין 75
מֵהָאוֹתִיּוֹת שְׂבַחֹתָם, כאשר 76
 חותמים בחותמת על שעווה, הרי השעווה מקבלת את צורת האותיות
 77 שבחותמת אלא שבחותמת עצמה האותיות הן ב'צורה עצמית' והחותמת
 78 עצמה מקבלת את צורת האותיות, ואילו הצורה שהאותיות יוצרות בשעווה
 79 הן שונות, כיון **שְׂאֵף שְׂהַצִּיּוֹר וְהַתְּמוּנָה** שנוצרת בשעווה **הִיא**
 80 **בְּשׂוּהָ מִמֶּשׁ** וזה בדיוק **כְּמוֹ הָאוֹתִיּוֹת שְׂבַחֹתָם, אִינן זֶה צוּרָה**
 81 **עֲצָמִית** של השעווה עצמה, **אֲלֵא רַק צוּרָה שְׂנַחֲקָה מְצוּרָה**
 82 **אחרת, שְׂהִיא** הצורה שבשעווה **נְבַדְלַת מְצוּרַת הַחוֹתָם** ולא חלק
 83 ממהות הצורה והתמונה שבחותמת עצמה.
 84 **וּמוֹסִיף** הרבי הרש"ב נשמתר־עדן במאמר הנזכר **לְבָאֵר הַעַנְיָן דְּ'צוּרָה**
 85 **עֲצָמִית**, 22 **שְׂלֵא זֶה בְּלֻכָּד שְׂהַצִּיּוֹר הוּא בְּהַעֲצָם** הצורה היא
 86

ביאור בדרך אפשר

1 בעצם החומר ואיננה דבר נפרד מעצם מהותו, אלא עוד זאת, שהעצם
 2 מצוייר בזה הצורה הפכה להיות צורתו של העצם, והינו, שהצוייר
 3 הוא לא משהו אחר ונפרד מהעצם עצמו אלא העצם גופא עצמו
 4 שמצוייר בצוייר זה, שלכן אין פאן בצורה שבחומת וכן בנמשל,
 5 באותיות החקיקה החקוקות מעבר
 6 לעבר, דבר נוסף מלבד העצם
 7 עצמו, והצורה היא גם אפילו לא
 8 גילוי מן העצם, אלא
 9 שהעצם עצמו הוא המתגלה
 10 במצעות הצורה.
 11 ומסים ב'המשך' תער"ב שם,
 12 שענין זה של אותיות החקיקה
 13 שהופכות להיות 'צורה' של העצם
 14 עצמו שיף רק במדרגות
 15 באלוקות שלמעלה מאצילות
 16 כו'.
 17 (לתוספת ביאור, מובא כאן לשון
 18 המאמר ב'המשך' תער"ב: "דהנה
 19 האורות בכלל הן בבחינת פשיטות
 20 ובבחינת בלי גבול, והכלים הן
 21 שמגבילין ועושין ציור בהאור כו', אך
 22 בצלמיו הוא בחינת צורה עצמיות
 23 והיינו הצורה הראשונה שנחקה
 24 בהעצם כו', וכדמותינו הוא בחינת
 25 צורה מצורה שנבדל מן העצם כו'.
 26 ויובן על-דרך-משל מן צורת החותם
 27 דהנה אותיות החקוקים בחותם הן
 28 נחקקים בשעוה כשחותמין בה אותן
 29 הצירופים ממש לא יוספו ולא יגרע
 30 בה. ואף על פי שהציור והתמונה
 31 בהצירופים אחר הוא בחותם ובשעוה,
 32 מכל-מקום הפרש גדול יש ביניהם
 33 שהאותיות שבחותם הן במהות חומר
 34 החותם עצמו, ואף על פי שהאותיות הן רק ציור שבחותם מכל-מקום הרי זה
 35 בחינת צורה עצמיות והיינו שמצוייר בהעצם כו', והוא הנקרא צלם וכמו צלם
 36 האדם שצורתו צורה עצמית היא, דאף על פי שגם היא אינה רק ציור בגוף
 37 החומר, מכל-מקום הרי הציור הזה בהעצם הוא כו', אבל אותיות שבשעוה
 38 שנחקקין מהאותיות שבחותם הרי זה צורה שנחקה מצורה הרי זה בבחינת
 39 דמות דהיינו צורה נבדלת מן צורת החותם כו', וכמו דמות צורת האדם שעל
 40 הלוח שנבדל הוא מן האדם כו'. והדוגמא מזה יובן בבחינת כלים דאצילות
 41 שהן בבחינת צורה עצמיות והיינו דעם היות שהן בבחינת ציור לבד דהיינו
 42 בחינת הגבלה ובחינת מציאות דבר כו', מכל-מקום הרי הציור הוא בהחומר
 43 עצמו דהיינו האור כו', וכמו אותיות החקוקים בהחותם שהציור הוא בעצם
 44 חומר החותם כו', כמו כן בחינת הכלים הוא הציור בעצם האור שאינו נבדל
 45 מן האור כו' (והנה במשל האותיות שבחותם הרי לבד זאת שהציור הוא
 46 בהעצם, עוד זאת שזהו מה שהעצם מצוייר בזה והיינו שהציור הוא העצם

ביאור בדרך אפשר

47 גופא שמצוייר בציור זה כו', ומבואר במקום אחר ההפרש בזה דהנה כל צורה
 48 היא בחינת התגלות כו', וזה שהעצם מצוייר הוא שהתגלות אינו רק בבחינת
 49 גילוי מן העצם כ"אם שהעצם הוא המתגלה כו', וזה שיך במדריגת
 50 שלמעלה מאצילות שהכל הוא בבחינת גילוי העצמית כו', והעיקר הוא
 51 בהרצון העליון במצוות וכמו כן הוא
 52 בגילויים דתורה כו', שהרי המצוות
 53 באים בבחינת ציור שבאופן כזה דוקא
 54 היא המצווה לא באופן אחר כו', וכל
 55 שכן התורה שבאה בכמה חילוקי
 56 טעמים כו', ומכל-מקום הכל הוא
 57 גילויים עצמיים כו' וכמו שנתבאר
 58 במקום אחר, וזה שהציור הוא בהעצם
 59 היינו שהגילוי הוא אינו העצם כ"אם
 60 הארה ממנו רק שהיא הארה הרבוקה
 61 בהעצם, דבדרך כלל הוא בחינת גילוי
 62 מן העצם כו', וזהו בבחינת אצילות
 63 שהגילוי שעל ידי הכלים הוא בחינת
 64 הארה לבר רק שאינו בחינת הארה
 65 נבדלת כ"אם בחינת הארה הרבוקה
 66 בהעצם כו').
 67 ומכל זה מוכן גודל העילוי
 68 ד"חקת התורה", שזהו התורה
 69 במדריגה הנקראת "חוקה", מלשון
 70 חקיקה, וזהו כפי שהתורה היא
 71 בשרשה ומקורה בבחינת
 72 אותיות החקיקה, עד לדריגה
 73 היותר עליונה שבחקיקה
 74 מעבר לעבר, בבחינת אור-
 75 אין-סוף שלפני הצמצום כו'
 76 כמבואר לעיל באריכות.
 77 ג) ויש להוסיף ולבאר הענין
 78 דאותיות הכתיבה ואותיות
 79 החקיקה וההבדלים ביניהם כפי
 80 שהוא בנפש האדם, כפי שיתבאר להלן, ומזה מביאור הענין כפי שהוא
 81 בנפש האדם, יובן גם הקשר והשיכות דאותיות החקיקה
 82 ("חקה" מלשון 'חקיקה') לענין החוקים בפשוטם המצוות
 83 שאין להם טעם המוכן בשכל.
 84 והענין בזה, דהנה השכל שבאדם לגבי עצם המהות של נפש
 85 האדם הוא כמו אותיות הכתיבה שהם דבר נוסף על הקלף
 86 שעליו הן כתובות, פי ענין השכל הוא דבר נוסף על עצם המהות
 87 של האדם, וכדמוכח מזה שבענין השכל יש שינויים הברלים
 88 מקטנות לגדלות, שהתינוק הקטן שכלו קטן ביותר, וככל
 89 שמתגדל ומתפתח יתוסף בהגדלת שכלו, וכמו-כן רואים
 90 שיש אדם שהוא בעל שכל רב ויש לו יכולות להבין ולהעמיק הרבה,
 91 ויש אדם שאינו בעל שכל כל-כך, ויש לו יכולות שכליות מועטות
 92 ומצומצמות, ועל כן צריך לומר שענין השכל הוא דבר נוסף

שבת פרשת חוקת, יו"ד תמוז, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ויכולת להשכיל, אבל התואר הזה לא מתייחס בשום אופן לעצם הנשמה
 2 עצמה.
 3 ומזה מוכן גם בעבודת האדם הרוחנית, עבודת ה', שענין
 4 אותיות התקיקה בנפש האדם הוא מה שכל איש ישראל כל
 5 יהודי רוצה בטבעו לקיים רצון
 6 ה'²⁴, שטבע זה הוא מצד
 7 עצם הנשמה שלמעלה
 8 מהשכל ולכן זהו רצון חזק ועמוק
 9 ותקיף יותר מרצון שנוצר בעקבות
 10 נימוקים שכליים. וענין זה הרצון
 11 הטבעי של כל יהודי לקיים את רצון ה'
 12 בא לידי גלוי בעקר במצות
 13 ד'חוקים', המצוות שלמעלה מטעם
 14 ודעת ואין להם הבנה בשכל אנושי כי
 15 במצות ד'עדות' כמו השבת
 16 והמועדים שהם עדות, אות וסימן,
 17 לעניינים שונים ו'משפטים' מצוות
 18 שמתקבלות גם בשכל כמו כיבוד אב
 19 ואם ואיסור גניבה וגזילה וכד', פיון
 20 שיש להם טעם שכלי, לא
 21 מתבטא בהם הרצון היהודי
 22 הטבעי לעשות את רצון ה' שמצד
 23 הנשמה בטהרתו, פיון
 24 שהשכל הנוסף על הרצון הטבעי
 25 (ובפרט להיותו כיוון שהשכל
 26 הוא כח פנימי במהותו, בשונה
 27 מכוח המעשה, למשל, שהוא כוח
 28 חיצוני, ומתאחד עם נפש
 29 המשפלת כיוון שכוח השכל הוא
 30 כוח פנימי, הרי הוא מאוחד עם הנפש
 31 ועד כדי כך שכאמור הנפש נקראת
 32 'נפש המשכלת') ובגלל תכונות אלה
 33 של השכל, שבעצם הם יתרונות
 34 ומעלות, השכל מעלים (על-כל-
 35 פנים במקצת) על הרצון
 36 העצמי של עצם הנפש לעשות את
 37 מצוות ה', ורק במצות
 38 ד'חוקים', שאין בהם
 39 ההרפכה והתוספת דשכל וטעם וגם לאחר שירדו וניתנו כצוויים
 40 מעשיים לבני ישראל נשאר למעלה מטעם ודעת, מתגלה עצם
 41 הנשמה.
 42 ועל-פי-זה יש לבאר השכיכות ד'חוקים' המצוות שלמעלה
 43 מהשכל לאותיות התקיקה²⁵ החקוקות באבן, שמעלת ה'חוקים'

1 על עצם האדם שכן מבחינת עצם המהות אין הבדל בין קטן לגדול ובין
 2 בעל שכל רב לשכל מועט. ואלו אותיות התקיקה הוא ענין עצם
 3 הנשמה, שהיא למעלה באין-ערוף נעלית לאין שיעור, ללא כל
 4 יחס והשוואה מענין השכל כו' שעם כל השיבות ומעלתו הוא בסך
 5 הכול פרט מסוים באדם ולא עצם
 6 מהותו, וכמו שמבאר בחסידות לגבי
 7 עצמותו תפירה, עצם מהותו של
 8 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו כמבאר
 9 ב'שער היחוד והאמונה'²³
 10 בספר התניא שהוא 'עצמות'
 11 האלוקות רם גבוה ונשוא ומרומם
 12 ונעלה עליו רב מאד מאד
 13 ממדרגת התקמה, שהיא השכל
 14 העליון, ולא שיהי פלל ליחס
 15 אצלו אצל 'עצמות' שום ענין
 16 המתחכם לתקמה, אפילו
 17 בדרך מעלה ועליו רב,
 18 'עצמותו ית' מושלל ומופשט לחלוטין
 19 מכל ענין של 'ציור' והגדרה פרטית
 20 מכל סוג שהוא ואי אפשר לייחס
 21 לקדוש-ברוך-הוא בעצמו את החכמה
 22 בשום צורה, אפילו לא באמירה
 23 שחכמתו מאד מאד נעלית, כגון
 24 לומר עליו שאי-אפשר לשום
 25 נברא עליונים ותחתונים
 26 להשיג חכמתו או להשיג את
 27 מהותו כו', והאומר עליו על
 28 הקדוש-ברוך-הוא בעצם מהותו
 29 שאי-אפשר להשיגו ולקלוט
 30 אותו באמצעות שכל והשגה, הוא
 31 כאומר על איזו חכמה רמה
 32 ועמוקה שחכמה זו היא כל כך
 33 נעלית וכל כך עמוקה עד כדי כך
 34 שאי-אפשר למששה ולגעת בה
 35 בידים גשמיות מפני עומק
 36 המושג, שכל השומע אמירה
 37 כזו שהחכמה נעלית עד שאי אפשר
 38 למשש אותה יצחק לו כו' שהרי
 39 ברור ומוכן מאליו שחוש המישוש איננו כלי ואמצעי לקלוט באמצעותו דברי
 40 חכמה. וכך כמו שהוא לגבי 'עצמות' האלוקות גם הנשמה היא
 41 למעלה באין-ערוף נעלית ללא כל יחס והשוואה מענין השכל,
 42 ורק לאחרי-זה בדרגות יותר נמוכות מהעצם עצמו מתלבשת
 43 הנשמה בשכל, עד שנקראת נפש המשפלת נפש בעלת כוח

(23) פ"ט. (24) ראה רמב"ם הל' גירושין ספ"ב. (25) ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1056.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

45 'חוקה', מצוה שלא מובנת בשכל האנושי, תמשיכו למעלה, כלומר
 46 תגדמו המשכה והתגלות מלמעלה שתאיר למטה בבחינת אותיות
 47 החקיקה של התורה, התורה כפי שהיא דבר אחד ממש עם
 48 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו להיות משם ממש מהבחינה הנעלית הזו של
 49 אותיות החקיקה יורד ונמשך
 50 מלמעלה למטה להתגלות בבחינת
 51 אותיות הפתח כו', כפי שהתורה
 52 התלבשה ב'אותיות הכתיבה' וירדה
 53 למטה והיגו הסיבה לכך שהדבר
 54 נפעל על-ידי קיום מצוות פרה אדומה
 55 הוא לפי שמצוות פרה אדומה
 56 היא קללות התורה כו' (בנוסף לעיל סעיף א שלכן
 57 נאמר בה "זאת חוקת התורה" ולא
 58 "זאת חוקת הפרה").
 59 ומזה מובן, שגם ענין
 60 ה'חוקים' כפשוטו שפ'זאת
 61 חקת התורה", העובדה שמצווה
 62 זו אינה מובנת בשכל האדם אלא
 63 גזרה היא מלפני, אין לה
 64 רשות להרהר אחריה, צריך
 65 להיות נמשך בכל מצוות
 66 התורה כולל גם מצוות אלה שכן
 67 ניתן להבין ולקלוט בשכל האנושי, כפי
 68 שממשיך ומבאר.
 69 ויובן על-פי מה שכתב כבוד-
 70 קדושת מורי-וחמי אדמו"ר
 71 הרבי הרי"צ בפאמר שאמר
 72 כי"ב תמוז דשנת הגאולה²⁶
 73 שנת תרפ"ז בה יצא ממאסר ברוסיה
 74 ולאחר שפקדים ומבאר תחילה
 75 באותו מאמר שמצוות הוי'
 76 נקראות בתורה ובדברי חכמינו ז"ל
 77 בכמה שמות, כמו 'עדות'
 78 'חוקים' ו'משפטים'. ומבאר
 79 הרבי הרי"צ במאמר הנזכר,
 80 ש'משפטים' הן מצוות שעל-
 81 פי השכל כו' וגם השכל של
 82 האדם מסכים למצוות אלו 'חוקים'
 83 הן שאינן על-פי הטעם, כי-
 84 אם גזרת הפתוב, למעלה
 85 מהשכל, וכדאיתא וכפי שמובא
 86 ברש"י (על פסוק "זאת חקת
 87 התורה") לפי שהשטן

1 על 'עדות' ו'משפטים' קיום המצוות רק משום שזהו רצון ה' ללא
 2 'הרכבה' ותוספת של נימוקים שכליים היא בדוגמת יתרון המעלה של
 3 אותיות החקיקה על אותיות הפתיחה, שאינם דבר נוסף
 4 על האבן טובה, ובמילא אינם מעלימים עליו כמבואר לעיל.
 5 ובפרטיות יותר, בנוגע לשני
 6 האופנים בחקיקה עצמה,
 7 חקיקה סתם חקיקה רגילה
 8 וחקיקה של האותיות מעבר
 9 לעבר מצד לצד של האבן,
 10 שה'חוקים' שפכללות לפחות
 11 באופן כללי יש להם אחיזה
 12 והם נתפסים לפחות במידה מסוימת
 13 בהבנה שכלית, הנה בחוקים
 14 השכל מעלים במקצת על-
 15 כל פנים על הרצון העצמי
 16 של כל יהודי לקיים מצוות, ולא
 17 מתגלה בקיום חוקים אלה כל-
 18 פך עצם הנשמה, בדוגמת
 19 אותיות החקיקות באבן
 20 טובה שאמנם הן חקיקות ומהוות
 21 חלק בלתי נפרד מהאבן עצמה, ובכל
 22 זאת אלו הן אותיות שמחשיכות
 23 במקצת את בהירות האבן
 24 טובה, שבמקום החקיקה
 25 של האותיות אינו מבהיק כל-
 26 פך כמו במקום שלא נחקקו בו
 27 אותיות.
 28 ואלו "זאת חקת התורה"
 29 (מצוות פרה אדומה) שלמעלה
 30 לגמרי משכל, כמובא לעיל
 31 שבמצווה זו בפרט יש דברים שאינם
 32 מתקבלים בשכל, הרי זה בדוגמת
 33 אותיות החקיקות מעבר
 34 לעבר, שאין להן מקום
 35 אחיזה כלל, ואינן מעלימות
 36 כלל וכך בקיום מצווה זו, מצוות פרה
 37 אדומה, השכל לא פוגם כלל ברצון
 38 הטבעי של היהודי לקיים מצוות, כיוון
 39 שאין לה כל תפיסת מקום בשכל.
 40 (ד) והנה מבאר ב'לקוטי תורה'² בפירושו
 41 תורה² במאמר הנזכר בפירושו
 42 לשון הכתוב "זאת חקת
 43 התורה" על פי חסידות, שעל-ידי
 44 מצוות פרה אדומה שהיא

(26) ד"ה הוי' לי בעוזרי תרפ"ז פ"ג (סה"מ תרפ"ז ע' רג).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְאוֹמוֹת הָעוֹלָם מוֹנִין אֶת יִשְׂרָאֵל כּו', לגבי קיום מצווה
 2 זו, לְפִיכָף פֶּתַח בַּהּ חוֹקָה כּו', ועל כך אומר הרבי הרי"צ במאמר
 3 שְׁעֵבוֹדַת הָאֲדָם הִיא אֲשֶׁר קִיָּים הַמְצוֹת הַשְּׁכָלִיּוֹת יִהְיֶה
 4 בְּקַבְּלַת עוֹל דְּרוֹקָא לא בגלל שהרבה מתחייב על פי השכל האנושי אלא
 5 מתוך קבלת עול מלכות שמים וקיום
 6 גזירת הכתוב כְּמוֹ הַמְצוֹת שֶׁהֵן
 7 'חֻקִּים'. וְהִינֵנּוּ, דְּמְצוֹת
 8 שְׁמוֹשׁוֹת וּמוֹבְנוֹת עַל-פִּי
 9 הַשְּׁכָל, הִנֵּה זֶה שְׁמַקְיָמָן
 10 הַסִּיכָה לְכָךְ שֶׁהִיהוּדֵי מְקִיָּים מְצוֹת
 11 אִלוּ בְּפוּעַל אֵינּוּ לְפִי שֶׁהַשְּׁכָל
 12 מְחִיב אוֹתָן, כִּי-אִם לְהִוְיָתָן
 13 מְצוֹת ה' כּו' וכמוכן בכך האדם
 14 עוֹבֵד אֵת ה' בְּאוֹפֵן יוֹתֵר פְּנִימִי וְעִמוּק
 15 שֶׁהָרִי בְּקִיּוֹם הַמְצוֹת בְּאוֹפֵן כּוֹה,
 16 מתוך קבלת עול, יש ביטול של
 17 המציאות האישית הרבה יותר מאשר
 18 בקיום המצוות משום שכן מחייב גם
 19 שכל האדם.
 20 וַיֵּשׁ לּוֹמֵר שֶׁזְּהוּ הַטַּעַם
 21 הַפְּנִימִי שֶׁמְבִיא הַרְבֵּי הַרִי"צ
 22 וּמְצַיֵּן לְפִירוּשׁ רַש"י עַל
 23 פְּסוּק "זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה"
 24 [נְנוֹסָף לְכָף שְׁזוּהֵי פֶרֶשׁת
 25 הַשְּׁבוּעַ הַסְּמוּךְ לְעֵנָן
 26 הַגְּאוּלָּה ב"ב בתמוז. וְכוּתֵב
 27 בְּמַפְרָשׁ הַתִּיבּוֹת "זֹאת חֻקַּת
 28 הַתּוֹרָה", שְׁמַתְרַגְּמִין דָּא
 29 גְּזֵרַת אוֹרֵיתָא, זו גזירת התורה,
 30 שְׁרוּמֵזוּ לְגִזְרָה עַל הַתּוֹרָה,
 31 הגזירה שגזרו הנכרים שלא ללמוד
 32 תורה, כפי שהיה גם בתקופת המאסר
 33 והגאולה של הרבי הרי"צ ברוסיה
 34 בשנת תרפ"ז כְּמוֹבָא בְּסַפְרֵים 27
 35 כְּמוֹ שֶׁכְּתֹב הַגֵּן אַבְרָהָם ב'שולחן
 36 ערוך' לגבי ימים שנקבעו כמעניות:
 37 "כֹּתֵב הַתְּנִיא בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי פֶרֶשׁת חוֹקַת
 38 נִהְיָו יְחִידִים לְהַתְּעַנּוֹת שְׁבֹאוֹת הַיּוֹם
 39 נִשְׁרַפּוּ כ' קִרְוֹנֹת מְלֵאִים סְפִירִים בְּצִרְפָּת
 40 וְלֹא קִבְּעוּ אוֹתוֹ בְּיַמֵּי הַחוֹרֵשׁ מִפְּנֵי
 41 שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁאֵלֶּת חִלּוּם נִוּדַע לְהֵם שִׁיּוֹם
 42 הַפֶּרֶשָׁה גִּוֵּרֵם גִּזְרַת הַתּוֹרָה זֹאת חוֹקַת

התורה מתרגמין דא גזירת אורייתא. וגם בשנת ת"ח נחרבו שני קהילות
 גדולות באותו היום כמו שכתוב בסליחות שחיבר בעל השפתי כהן",
 שְׁכַנְתּוּ שֶׁל הַרְבֵּי הַרִי"צ בְּצִיטוּט דְּבִרֵי רַש"י אִלוּ בְּפֶרֶשׁת חוֹקַת הִיא
 לְהִבְיָא רַאֲיָה לְמָה שֶׁפְּתוּב בְּהַמְשָׁף הָעֵנָן בְּמֵאֵר הַנּוֹכַח שֶׁגַּם
 מְצוֹת שְׁכָלִיּוֹת צְרִיף לְקַיָּים
 בְּקַבְּלַת עוֹל כְּמוֹ 'חֻקִּים' וְלֹא
 מְשוּם שֶׁמְצוֹת אִלוּ מִתְּקַבְּלוֹת וּמוֹבְנוֹת
 בְּשִׁכְל, כִּי מְהַפְּירוּשׁ דְּ"זֹאת
 חֻקַּת הַתּוֹרָה" שְׁמְצוֹת פֶּרֶה
 אֲדוּמָה הִיא פְּלָלוֹת הַתּוֹרָה
 וְהַתּוֹכֵן שֶׁלָּה מְבַטֵּא אֵת הַתּוֹכֵן הַכִּלְי
 שֶׁל כָּל הַמְצוֹת, מוֹכַח - שְׁכָל
 הַמְצוֹת, שֶׁהֵם הַפְּרָטִים שֶׁל
 כָּלִלוֹת הַתּוֹרָה, צְרִיף לְקַיָּמָן מִתּוֹךְ
 קַבְּלַת עוֹל (שְׁלַמְעֵלָה
 מִהַשְּׁכָל לְגַמְרֵי מִתּוֹךְ בִּיטוּל
 מוּחַלְט שֶׁל הַשְּׁכָל) כְּמוֹ
 שְׁמַקְיָמִים אֵת ה' חוֹקָה'
 דְּפֶרֶה אֲדוּמָה' שֶׁהִיא הַכָּלֵל
 מִתּוֹךְ קַבְּלַת עוֹל מוּחַלְט, שֶׁהָרִי
 הַפְּרָטִים בָּאִים מִן (וְדוּמִים
 אֵל) הַכָּלֵל.
 וְהַבְּאוּר בְּזֶה, דָּאָף שֶׁהַחֲלוּקָה
 שֶׁל הַמְצוֹת דְּשִׁלְשָׁה הַסּוּגִים
 'עֲדוֹת' 'מְשֻׁפְּטִים' וְ'חֻקִּים'
 הִיא עַל-פִּי תוֹרָה, הִינּוּ
 שֶׁהַתּוֹרָה עֲצָמָה אוֹמַרְת שִׁישׁ
 מְצוֹת שְׁאִין לְהֵן טַעַם
 וְנִקְרְאוֹת בְּשֵׁם 'חֻקִּים', וַיֵּשׁ
 מְצוֹת שִׁישׁ לְהֵן טַעַם
 וְנִקְרְאוֹת (בְּתוֹרָה) 'עֲדוֹת'
 ו'מְשֻׁפְּטִים', וכיוון שהתורה עצמה
 קבעה את החלוקה הזו ברור שזו
 חלוקה אמיתית ונכונה וְנִמְצָא,
 שְׁרִצוֹן הַתּוֹרָה עֲצָמָה הוּא
 שְׁקִיּוֹם הַמְצוֹת דְּ'עֲדוֹת' יִהְיֶה
 בְּתוֹר עֲדוֹת עַל עֵנִינִים
 שׁוֹנִים 28 כְּמוֹ לְמַשֵּׁל חֵג הַפֶּסַח
 שֶׁהוּא עֲדוֹת עַל יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְקִיּוֹם
 הַמְצוֹת דְּ'מְשֻׁפְּטִים' מְצוֹת
 הַמוֹבְנוֹת בְּשִׁכְל כְּמוֹ כִּיבוֹד אֵב וְאֵם
 וְכו' יִהְיֶה מְצַד חֵיבּוֹב הַשְּׁכָל 29,

(27) תניא - הובא במג"א או"ח סו"ס תקף. (28) וכמפורש בכתוב (תשא לא, יג) אך את שבתותי תשמורו כי אות היא גו'; (אמור כג, מג) למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי גו'. ובכ"מ. - ולהעיר מב"ח ושו"ע אדה"ז ריש הל' סוכה. ועד"ז בציצית, תפילין כו'. (29) להעיר מה' פרקים להרמב"ם פ"ו (הובא בדרמ"צ פד, ב), שהרעות שהן רע גם מצד השכל צריך

ביאור בדרך אפשר

1 הנהּהּ הָא גּוּפָאּ זֶה עֲצֻמוֹ שְׁמֻצוֹת שְׁכָלִיּוֹת צְרִיכוֹת לְהַעֲשׂוֹת
 2 מִצַּד הַטַּעַם וְהָאֵדָם כֵּן אִמּוֹר לְדַעַת אֵת טַעַם הַמִּצְווֹה וּלְקַיֵּם אֵת הַמִּצְווֹה
 3 מִתּוֹךְ יִדְעָה וְהִכָּרָה שִׁישׁ לֵה טַעַם מוּבָן בְּשִׂכָּל, זֶה עֲצֻמוֹ צְרִיף לְהִיּוֹת
 4 בְּדֶרֶךְ קַבְלַת־עוֹל, הִינּוּ שְׂקִיּוֹם הַמִּצְווֹת הַלּוֹ, מִסּוּג 'מִשְׁפָּטִים', צְרִיךְ
 5 לְהִיּוֹת רַק בְּגִלְל שְׁהַקְדוּשָׁה־
 6 בְּרוּף־הוּא גְזוֹר שְׂקִיּוֹם מִצְוֹת
 7 אֱלוֹי יְהִיָּה מִצַּד הַטַּעַם³⁰ וְלֹא
 8 שֶׁהַטַּעַם הַשְּׂכָלִי הוּא הַסִּיבָה לְקִיּוֹם
 9 הַמִּצְווֹה, וְלֹא שֶׁמִּצְווֹת הַמּוּבָנוֹת בְּשִׂכָּל
 10 הָאֵדָם מְקִיִּים בְּחוֹסֶפֶת טַעַם וְעִנְיָן אֵלֹא
 11 רַק מִשּׁוֹם שִׂכָּן גּוֹר הַקְדוּשָׁה־בְרוּךְ־הוּא
 12 שִׁקְיִימוֹ מִצְווֹת אֵלֹו מִצַּד הַטַּעַם.
 13 וְכֵן הוּא לֹא רַק לְגַבִּי אֹפֶן קִיּוֹם
 14 הַמִּצְווֹת אֵלֹא גַם בְּנוֹגַע לְמִצְוֹת
 15 גּוּפָאּ עֲצֻמָּן, שְׂגַם הַרְצוֹן
 16 הַעֲלִיּוֹן רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְדוּשָׁה־בְרוּךְ־הוּא
 17 שְׁבִמְצוֹת דְּעֵדוּת'
 18 וְ'מִשְׁפָּטִים' הוּא רְצוֹן עֲצֻמִּי
 19 רְצוֹן שֶׁמְקוּרוֹ בְּקֹדֶשׁ־בְרוּךְ־הוּא בַעֲצֻמוֹ
 20 שְׁלִמְעֵלָה מִחֻקְהָ, כִּפִּי שֶׁגַם
 21 בְּכּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ כּוֹחַ הַרְצוֹן נַעֲלָה מִכּוֹחַ
 22 הַשְּׂכָל, אֱלֹא (גַם) זֶה הָעוֹבְדָה
 23 שֶׁהַרְצוֹן הָעֲצֻמִּי בְּמִצְווֹת אֵלֹו מִתְלַבֵּשׁ
 24 (בְּשִׂכָּל) "גְזוֹרָה הִיא מִלְּפָנָי" ¹⁶
 25 שְׁהַרְצוֹן הָעֲצֻמִּי' שְׁבִמְצוֹת אֱלוֹי
 26 שֶׁבַעֲצֻם נַעֲלָה מֵהַשְּׂכָל וְהַחֲכָמָה
 27 יִתְלַבֵּשׁ גַם בְּטַעַם וְשִׂכָּל.
 28 וְזֶהוּ הַטַּעַם הַפְּנִימִי לְמָה
 29 שְׁכָתוּב בְּמִצְווֹת פְּרָה אֲדוּמָה "זֹאת
 30 חֻקַּת הַתּוֹרָה" (הַגַּם) שְׁפָרָה
 31 אֲדוּמָה הִיא כְּלָלוֹת הַמִּצְוֹת,
 32 שְׁעִנְיָן רְצוֹן הַעֲלִיּוֹן, וְאֵלֹו
 33 תּוֹרָה הִיא חֻקְהָ וְנִתְבָּאֵר לְעִיל
 34 שֶׁהַרְצוֹן הוּא לְמַעֲלָה מִהַחֲכָמָה, וְלִמָּה
 35 אִם כֵּן נִאֲמַר עַל פְּרָה אֲדוּמָה שֶׁהִיא
 36 חוֹקַת "הַתּוֹרָה", וְלֹא לְשׁוֹן אַחַר
 37 שֶׁמִּיַּחַס אוֹתָהּ לְמִצְווֹת), אֵלֹא הַחֲסִבֵּר
 38 הוּא כְּדִי לְהַדְגִּישׁ שְׁעִנְיָן הַגְזוֹרָה שְׁבִקִּיּוֹם הַמִּצְווֹת הוּא לֹא רַק
 39 מִצַּד הַמִּצְוָה שְׁבִ'עֵדוּת' וְ'מִשְׁפָּטִים', הִינּוּ בְּגִלְל שֶׁהֵם הַרְצוֹן

ביאור בדרך אפשר

40 הַעֲלִיּוֹן, אֱלֹא גַם הַתּוֹרָה שְׁבָהָם, הִינּוּ מָה שְׁנִמְשְׁכוּ בְּחֻקְהָ
 41 וְשִׂכָּל (וְעַד גַּם הַשְּׂכָל גּוּפָאּ עֲצֻמוֹ), לְמִרוֹת שְׁלִכְאוּרָה כּוֹחַ מוֹדֵג
 42 עִנְיָן הַחֲבֵנָה וְהַהֲשָׂגָה, הֲרִי זֶה עִנְיָן שֶׁל "חֻקַּת", "גְזוֹרָה הִיא
 43 מִלְּפָנָי".
 44 (ה) אֵף עֲדִין צְרִיף גַם לְאַחַר הַבִּיאוֹר
 45 שֶׁמִּצְווֹת פְּרָה אֲדוּמָה הִיא 'חֻקַּת
 46 הַתּוֹרָה' בְּמוֹבָן זֶה שֶׁגַם קִיּוֹם הַמִּצְווֹת
 47 הַמּוּבָנוֹת בְּשִׂכָּל צְרִיךְ לְהִיּוֹת מִתּוֹךְ
 48 בִּיטוּל וְקַבְלַת עוֹל צְרִיף לְהַבִּינֵן,
 49 אֵיךְ שִׂיף יִתְכַּן שְׁעִנְיָן הַשְּׂכָל
 50 שֶׁבְּמִצְווֹת אֵלֹה יְהִיָּה גַם הוּא מִצַּד
 51 קַבְלַת־עוֹל, הֲרִי שִׂכָּל וְקַבְלַת־
 52 עוֹל הֵם שְׁנֵי הַפְּכִיִּים הַסּוֹתֵרִים זֶה
 53 לְזֶה שֶׁהֲרִי חֲבֵנָה וְהַהֲשָׂגָה שְׂכָלִית קְשׁוּרָה
 54 בְּמִצְוִאוֹת שֶׁל הָאֵדָם, וְאֵילוּ קַבְלַת עוֹל
 55 עִנְיָנָה בִּיטוּל הַמִּצְוִאוֹת הָאִישִׁית כִּלְפִי
 56 הַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן?
 57 אֵף עַל זֶה עַל הַשְּׁלֹוֹב הַמִּיּוּחָד הַזֶּה
 58 בֵּין שִׂכָּל וְקַבְלַת עוֹל בְּקִיּוֹם הַמִּצְווֹת
 59 הַמּוּבָנוֹת בְּשִׂכָּל נִאֲמַר "זֹאת חֻקַּת
 60 הַתּוֹרָה", שְׁזָהוּ עִנְיָן שֶׁל
 61 חֻקְהָ מַעֲבָר לְעֵבֶר חֻקְהָ
 62 שְׁפּוֹעֶלֶת עַל כָּל הַמִּצְוִאוֹת וְחוֹדֶרֶת בָּהּ
 63 לְעוֹמֵק (פְּנּוֹזָר לְעִיל סְעִיף ג'
 64 לְעִנְיָן 'אוֹתוּיּוֹת הַחֻקְהָ' כִּפִּי שֶׁהוּא
 65 בְּנֶפֶשׁ הָאֵדָם), כִּפִּי שֶׁמִּמְשִׁיךְ וּמְבָאֵר.
 66 וּבְהַקְדָּיִם, שְׁהִיתָרוֹן וְהַמַּעֲלָה
 67 שֶׁל חֻקְהָ מַעֲבָר לְעֵבֶר עַל
 68 חֻקְהָ סֶתֶם, הוּא לֹא רַק
 69 בְּנוֹגַע לְאוֹתוּיּוֹת הַחֻקְהָ
 70 בְּפָנָי עֲצֻמָּן (שְׁבִחֻקְהָ מַעֲבָר
 71 לְעֵבֶר אֵינִן לְהֵן מְקוֹם אַחִיזָה
 72 בְּאֵבֶן כּוֹ' וְהַדְּבָר מוֹכִיחַ עַל מַעֲלָה
 73 מִיּוּחָדָת בְּאוֹתוּיּוֹת כְּשֶׁלְּעֻצְמוֹן), אֱלֹא
 74 גַם בְּשִׂיכוֹת לְדָבָר הַנְּחַקֵּק שְׁבו
 75 הָאוֹתוּיּוֹת חֻקְהָ, גַם לְגַבִּי יֵשׁ
 76 לְאוֹתוּיּוֹת הַחֻקְהָ מַעֲלָה וְיִתְרוֹן,
 77 שְׁבִחֻקְהָ סֶתֶם, כְּמוֹ בְּאוֹתוּיּוֹת הַחֻקְהָ עַל אֲבָן טוֹבָה,
 78 פְּעוּלַת הַחֻקְהָ הִיא רַק בְּחֻלְקַת הַחִיצוֹנִי שֶׁל הָאֲבָן וְאֵלֹו

לומר ע"ז "אי אפשר". וראה בארוכה לקר"ש ח"ז ע' 17-18. חט"ז ע' 248. ובוה יובן מה שאמרו (עירובין ק, סע"ב) "אלמלי לא ניתנה תורה (ח"ו*) היינו למדים צניעות מחתול וגזל מנמלה כו'" - דלכאורה, למאי נפק"מ. (30) שלכן גם במשפטים אמרו "לפניהם ולא לפני עו"כ, ואפי"י.. דנין אותו כדיני ישראל" (רש"י ר"פ משפטים).

(* ראה תורת מנחם - רשימת היומן ע' שלז. וש"נ.)

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 בחלק האבן הפנימי יותר, שמתחת לאותיות, אין לאותיות שום פעולה
 2 והשפעה, מה־שְׁאִין־פֶּן בְּחִיקָה מַעֲבֵר לְעֵבֶר, הִנֵּה פֶלֶ
 3 מְצִיאֹתוֹ שֶׁל הַדָּבָר הַנְּחָקָק נַעֲשִׂית חֲדוּרָה לְגַמְרֵי
 4 (דוֹרְכָּעֶדְרוּנְגָעַן דוֹרְךָ אֹן דוֹרְךָ חֲדוּרָה בְּכָל הַעוֹמֵק, מִן הַקְּצָה אֶל
 5 הַקְּצָה) מִהֶעֱנִין שְׁחוֹקְקִים בּוֹ
 6 והאבן כולה, בכל המציאות שלה ובכל
 7 השכבות שלה, היא אבן שחוקות בה
 8 אותיות.
 9 וּמִזֶּה מֵהָאִמּוֹר לְעִיל שֶׁהִיתְרוֹן שֶׁל
 10 'אותיות החקיקה' החקוקות מעבר
 11 לעבר מתבטא גם בדבר שבו האותיות
 12 חקוקות מוֹכֵן, שֶׁהַשִּׁיכּוֹת
 13 דִּ"זֹאת חֲקַת הַתּוֹרָה"
 14 לְחִיקָה מַעֲבֵר לְעֵבֶר שְׁחוֹדֶרֶת
 15 בכל המציאות כולה, היא לא רק
 16 מצד עֲנִין הַקְּבֵלָת עוֹלָם,
 17 שְׁבִקְיִים הַחֻקָּה דִּפְרָה
 18 אֲדוּמָה, שְׁאִין לָהּ מְקוֹם
 19 בְּשֶׁכָּל פֶּלֶל (פְּנֹזֶר לְעִיל),
 20 אֲלָא גַם מִצַּד הָאִישׁ
 21 הַיִּשְׂרָאֵלִי הַיְהוּדִי הַמְקִיִּים אֵת
 22 הַמְצוּוֹה שְׁבּוֹ חֻקֵּי עֲנִין
 23 הַקְּבֵלָת עוֹלָם, שְׁחֻקָּה זֶה
 24 חוֹדֶרֶת אֶת פֶּל מְצִיאֹתוֹ וְכֹל
 25 כּוֹל, כֹּל פֶּרֶט וּפְרֵט שְׁבוֹ, נַעֲשֶׂה חֲדוּר
 26 בְּקַבְלָת עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם וּבִיטוּל
 27 לְרַצוֹן הַעֲלִיּוֹן, וְכַפִּי שֶׁמִּשְׁיַךְ וּמִפְרֵט.
 28 וְהֶעֱנִין בְּזֶה, שְׁדָּבָר שְׁחֻקָּק
 29 בְּאֲדָם בְּאֹפֶן שֶׁל חֻקָּה רִגְלִיָּה,
 30 בְּדוּגְמַת אוֹתִיּוֹת הַחֻקּוֹת
 31 בְּאֲבָן טוֹבָה, הִנֵּה אֵף שֶׁהַדָּבָר
 32 אֲבָן נְחָקָק בְּתוֹכוֹ בְּפִנְיֻתוֹ
 33 (וְלֹא כִּמוֹ אוֹתִיּוֹת הַכְּתִיבָה
 34 שְׁתּוֹבוֹת עַל גְּבִי הַקָּלָף
 35 וְנִשְׁאָרוֹת מַעֲלִיו), מִפְּל־מְקוֹם אִין
 36 זֶה מְגִיעַ וְחוֹדֵר עַד לְעֶצֶם שְׁלוֹ
 37 מִמֶּשׁ, וְאֵז הִנֵּה כְּשֶׁשׁ שְׁאִינוֹ
 38 מְגִיעַ עַד לְעוֹמֵק הַיּוֹתֵר פְּנִימִי
 39 וְלֹא חוֹדֵר לְרַבְדִּים הַעֲמוּקִים וְהַפְּנִימִים
 40 בִּיּוֹר שֶׁל נִפְשׁוֹ, כִּמוֹ כֵּן אִינוֹ
 41 נְקָלֵט וְנִקְבָּע הַיֵּטֵב

(אִיִּינְגְּעֵקְאֶרְבֵּט חֲרוּט וְנִקְלַט עִמּוּק) גַּם אֶפִּילוֹ בְּכַחוֹת הַחִיצוֹנִיִּים
 וגם בהם, במובן מסוים, הדבר נשאר מעליהם ולא חודר בפנימיותם. אֲמָנָם,
 עֲנִין הַקְּבֵלָת עוֹלָם, לְהִיּוֹתוֹ חֻקּוֹק אֲצֵל אִישׁ יִשְׂרָאֵל כֹּל יְהוּדִי
 מַעֲבֵר לְעֵבֶר בְּכָל הַמְצִיאוֹת שֵׁלוֹ, הִנֵּנוּ בְּכָל עֲצָמוֹתוֹ וְלֹא רַק בְּפֶרֶט
 מְסוּיִים וּבְרוּבֵד מְסוּיִים, הֵרִי הוּא
 נִמְשָׁךְ גַּם בְּכַחוֹת הַכִּי
 חִיצוֹנִיִּים, פִּיּוֹן שְׁפָל פְּחוֹת
 הָאָדָם שִׁיכִים לְעֶצֶם שְׁלוֹ³¹
 וכשהדבר נוגע בכל עצמותו, הרי זה
 חודר ונוגע גם לצדדים הכי חיצוניים
 של המציאות שלו. וְזֶהוּ הֶעֱנִין
 דְּחֻקָּה מַעֲבֵר לְעֵבֶר מִן הַקְּצָה
 אֶל הַקְּצָה מִמֶּשׁ, הִנֵּנוּ, מִהֶעוֹמֵק
 הַיּוֹתֵר פְּנִימִי עַד לְחִיצוֹנִיּוֹת
 הַכִּי רְחוּקָה וְכֹל הַבְּחִינֹת וְכֹל
 הַמְדְרִיגוֹת חֲדוּרוֹת בְּקַבְלָת עוֹל הוּוֹ
 לַגְּמִיר. וְלִכֵּן פּוֹעֵל הַקְּבֵלָת
 עוֹלָם, גַּם עַל פַּח הַשֶּׁכָּל³²
 (הַפְּעוּלָה הִיא שְׁגָם בְּהִכְנַת
 הַמְצוּת דִּ"עוֹדוֹת ו'מִשְׁפָּטִים'
 לֹא תִהְיֶה נִפְרַת מְצִיאוֹת
 הַשֶּׁכָּל בְּפִנְי עֲצָמוֹ, אֲלָא כְּפִי
 שֶׁהוּא מִצַּד "גְּזֵרָה הִיא
 מִלְּפָנֵינוּ", פִּיּוֹן שֶׁעֲצָם הַנִּפְשׁ
 כּוֹלָל וּפּוֹעֵל עַל כָּל הַכַּחוֹת
 וּבזוה מיושבת גם השאלה שנשאלה
 לעיל איך ייתכן שהקבלת-עול תשפיע
 על השכל והרי הם שני הפכים,
 והביאור הוא שהקבלת-עול הוא
 כאותיות החקוקות מעבר לעבר ולכן
 ההשפעה שלה היא על עצם הנפש
 ועצם המציאות, כולל השכל שגם הוא
 נמשך מהעצם ומושפע מהעצם.
 (ו) וְעַל־דִּרְךָ־זֶה בְּדוּמָה לְאִמּוֹר
 לעיל אודות השילוב הייחודי בין שכל
 וקבלת עול במצוות המובנות בשכל
 הוא בְּמַצּוֹת פְּרָה אֲדוּמָה
 עֲצָמָה שְׁחִיא מְצוּוֹה שֶׁלְמַעֲלָה
 מִהִשְׁכָּל, שְׁעֲלִיָּה נֶאֱמַר "זֹאת
 חֲקַת הַתּוֹרָה", בְּחִינַת חֻקָּה
 מַעֲבֵר לְעֵבֶר, וגם בה ישנו שילוב

בְּחִיקָה מַעֲבֵר לְעֵבֶר, הִנֵּה פֶלֶ מְצִיאֹתוֹ שֶׁל
 הַדָּבָר הַנְּחָקָק נַעֲשִׂית חֲדוּרָה לְגַמְרֵי
 (דוֹרְכָּעֶדְרוּנְגָעַן דוֹרְךָ אֹן דוֹרְךָ) מִהֶעֱנִין
 שְׁחוֹקְקִים בּוֹ. וּמִזֶּה מוֹכֵן, שֶׁהַשִּׁיכּוֹת דִּ"זֹאת
 חֲקַת הַתּוֹרָה" לְחִיקָה מַעֲבֵר לְעֵבֶר, הִיא לֹא רַק
 מִצַּד עֲנִין הַקְּבֵלָת עוֹלָם, שְׁבִקְיִים הַחֻקָּה דִּפְרָה
 אֲדוּמָה, שְׁאִין לָהּ מְקוֹם בְּשֶׁכָּל פֶּלֶל (פְּנֹזֶר
 לְעִיל), אֲלָא גַם מִצַּד הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שְׁבּוֹ חֻקֵּי
 עֲנִין הַקְּבֵלָת עוֹלָם, שְׁחֻקָּה זֶה חוֹדֶרֶת אֶת כָּל
 מְצִיאֹתוֹ. וְהֶעֱנִין בְּזֶה, שְׁדָּבָר שְׁחֻקָּק בְּאֲדָם
 בְּדוּגְמַת אוֹתִיּוֹת הַחֻקּוֹת בְּאֲבָן טוֹבָה, הִנֵּה אֵף
 שֶׁהַדָּבָר נְחָקָק בְּתוֹכוֹ (וְלֹא כִּמוֹ אוֹתִיּוֹת הַכְּתִיבָה
 שְׁתּוֹבוֹת עַל גְּבִי הַקָּלָף), מִפְּל־מְקוֹם אִין זֶה
 מְגִיעַ עַד לְעֶצֶם שְׁלוֹ מִמֶּשׁ, וְאֵז הִנֵּה כְּשֶׁשׁ שְׁאִינוֹ
 מְגִיעַ עַד לְעוֹמֵק הַיּוֹתֵר פְּנִימִי, כִּמוֹ כֵּן אִינוֹ
 נְקָלֵט וְנִקְבָּע הַיֵּטֵב (אִיִּינְגְּעֵקְאֶרְבֵּט) גַּם בְּכַחוֹת
 הַחִיצוֹנִיִּים. אֲמָנָם, עֲנִין הַקְּבֵלָת עוֹלָם, לְהִיּוֹתוֹ
 חֻקּוֹק אֲצֵל אִישׁ יִשְׂרָאֵל מַעֲבֵר לְעֵבֶר, הִנֵּנוּ בְּכָל
 עֲצָמוֹתוֹ, הֵרִי הוּא נִמְשָׁךְ גַּם בְּכַחוֹת הַכִּי
 חִיצוֹנִיִּים, פִּיּוֹן שְׁפָל פְּחוֹת הָאָדָם שִׁיכִים לְעֶצֶם
 שְׁלוֹ³¹. וְזֶהוּ הֶעֱנִין דְּחֻקָּה מַעֲבֵר לְעֵבֶר, הִנֵּנוּ,
 מִהֶעוֹמֵק הַיּוֹתֵר פְּנִימִי עַד לְחִיצוֹנִיּוֹת הַכִּי
 רְחוּקָה. וְלִכֵּן פּוֹעֵל הַקְּבֵלָת עוֹלָם, גַּם עַל פַּח
 הַשֶּׁכָּל³² (שְׁגָם בְּהִכְנַת הַמְצוּת דִּ"עוֹדוֹת'
 ו'מִשְׁפָּטִים' לֹא תִהְיֶה נִפְרַת מְצִיאוֹת הַשֶּׁכָּל בְּפִנְי
 עֲצָמוֹ, אֲלָא כְּפִי שֶׁהוּא מִצַּד "גְּזֵרָה הִיא
 מִלְּפָנֵינוּ"), פִּיּוֹן שֶׁעֲצָם הַנִּפְשׁ כּוֹלָל וּפּוֹעֵל עַל כָּל
 הַכַּחוֹת.
 (ו) וְעַל־דִּרְךָ־זֶה הוּא בְּמַצּוֹת פְּרָה אֲדוּמָה
 עֲצָמָה, שְׁעֲלִיָּה נֶאֱמַר "זֹאת
 חֲקַת הַתּוֹרָה", בְּחִינַת חֻקָּה מַעֲבֵר לְעֵבֶר,

31) ראה ע"ז קונטרס העבודה פ"ה (ע' 33), שדוקא בחי' היחידה - עם היותה מופשטת לגמרי ואין לה שום אחיזה כלל בכחות הפנימיים, נמצאת היא בכל הכחות ופועלת גם על החומריות דנה"ב (משא"כ בחינת חי). עיי"ש באריכות.
 32) ואדרבה: דוקא בזו שהקב"ע פועל גם על השכל, מתבטא שהוא חקוק בעצם נפשו.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ה'חוקים', כַּנִּזְכָּר לְעֵיל סְעִיף א ויש בה עניינים שלמעלה מהשכל
 2 לגמרי, יותר משאר המצוות שגם הם בגדר 'חוקים'), שִׁישׁ בָּהּ בַּמְצוּת
 3 פרה אדומה שְׁנֵי הַפְּכִים, שְׁעֲשִׂיתָהּ חוּץ לְשֵׁלֶשׁ מַחְנוֹת מַחֲנֵה
 4 שכנה, מחנה לוי ומחנה ישראל והיינו מחוץ לתחום הקדושה, וּבִיחַד עִם
 5 זֶה, "וְהִזָּה אֶל נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל
 6 מוֹעֵד"³⁴ דווקא מול הקודש,
 7 וְהִינֵנו, שְׂמַצַּד הָעֵצִים שֶׁל אִישׁ
 8 יִשְׂרָאֵל, בַּחֲנִינֵת חֲקִיקָה מַעֲבָר
 9 לְעֵבֶר וְהָרִי מִצַּד עֵצִים מֵהוֹתוֹ בּוֹדֵדִי
 10 כל יהודי חדרו בקדושה בכל פרט
 11 ופרט של מציאותו, הִנֵּה אֶפִּילוֹ
 12 בְּשִׁעָה שְׂנַמְצָא חוּץ לְשֵׁלֶשׁ
 13 מַחְנוֹת, הָרִי הוּא מִתְּפוֹן
 14 וְרוֹאֵה פְתָחוֹ שֶׁל הַיִּכָּל³⁵ כִּי
 15 סוּף סוּף הָעֵצִים מִשְׁפִּיעַ וְפוּעֵל עַל כָּל
 16 פֶּרֶט וּפְרֵט מֵהַמְצִיאֹת שְׁלוֹ.
 17 וַיֵּשׁ לְקִשְׁרֵה זֶה הַמְּבֹאֵר לְעֵיל
 18 אודות פעולת והשפעת הקבלת-עול על
 19 השכל עִם הַמְּבֹאֵר בְּלִקְוֵי
 20 תוֹרָה' שְׂמָה שְׂכָתוֹב בְּפָרָה
 21 אֲדוּמָה "זֹאת חֲקַת הַתּוֹרָה"
 22 הוּא מִצַּד הָרְצוּא וְשׁוֹב'
 23 שְׂבָה (כַּנִּזְכָּר לְעֵיל סְעִיף א
 24 שהוּא עֲנִין כִּלְי בְּכָל הַמְצוּת), כִּי
 25 הָרְצוּא' הַרְצוֹן וְהַשְׁקָה לְצֵאת
 26 מִגְּדָר הַפְּלִים וְהַשְּׂכָל שֶׁהֵם
 27 הַגְּדִירִים שְׁעוֹשִׂים אֶת הָאֵדָם לְמַצִּיאֹת
 28 מוֹגֵדֶת, וְלִהְבֵּטֵל לְאִלּוּקוֹת וְלִדְבוּק
 29 בְּאִלּוּקוֹת, הוּא עַל-דֶּרֶךְ הַקְּבָלָת
 30 עוֹלֵי שְׂלֵמָעֵלָה מִטַּעַם וְדַעַת,
 31 שְׁזָהוּ עֲנִינֵן הַתּוֹכֵן הַפְּנִימִי שֶׁל
 32 הַזֹּהָר "נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד"
 33 בְּפָרָה אֲדוּמָה, וְהַשְּׂכָל הוּא עֲנִינֵן
 34 הַמְּשַׁכְּהָה שֶׁל הַקְּבָלָת-עוֹל וְהַבִּיטוֹל
 35 וְהַשְׁפַּעֵת בְּשֵׁכָל, שֶׁלֹּא יִהְיֶה
 36 אֵלָּא יִקְבַּל אֶת הַצִּיּוּר מִחוּץ בִּיטוֹל,
 37 לֵלֵא קוֹשִׁיּוֹת וְלֵלֵא תְהִיּוֹת (וּמִזָּה
 38 נִמְשָׁךְ בְּשָׂר הַמְצוּת שֶׁאִינִם
 39 בְּגֵד 'חֻקִּים' אֵלָּא 'עֲרוֹת' או
 40 'מִשְׁפָּטִים') שֶׁגַּם הַשְּׂכָל עֲצוּמוֹ
 41 יִסְפִּים, כַּנִּזְכָּר לְעֵיל), וְעַד
 42 וַיֵּשׁ לְקִשְׁרֵה זֶה עִם הַמְּבֹאֵר בְּלִקְוֵי תוֹרָה'
 43 שְׂמָה שְׂכָתוֹב בְּפָרָה אֲדוּמָה "זֹאת חֲקַת
 44 הַתּוֹרָה" הוּא מִצַּד הָרְצוּא וְשׁוֹב' שְׂבָה (כַּנִּזְכָּר
 45 לְעֵיל סְעִיף א), כִּי הָרְצוּא' לְצֵאת מִגְּדָר הַפְּלִים
 46 וְהַשְּׂכָל, הוּא עַל-דֶּרֶךְ הַקְּבָלָת עוֹלֵי שְׂלֵמָעֵלָה
 47 מִטַּעַם וְדַעַת, שְׁזָהוּ עֲנִינֵן "נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד",
 48 וְהַשְּׂכָל הוּא עֲנִינֵן הַמְּשַׁכְּהָה בְּשֵׁכָל, שֶׁלֹּא יִהְיֶה
 49 (וּמִזָּה נִמְשָׁךְ בְּשָׂר הַמְצוּת שֶׁגַּם הַשְּׂכָל עֲצוּמוֹ

1 מעין זה שְׂקִימוּמָה הוּא (לֹא רַק בְּכַח הַמְעַשָּׂה שֶׁל הָאֵדָם
 2 מִצַּד קְבָלָת-עוֹל, אֲלָּא) בְּאוֹפֵן שְׂהֶאֱמוּנָה שְׁהִיא הִסוּד לְקִיּוֹם
 3 הַמְצוּת וְהַקְּבָלָת עוֹלֵי בִיטוֹל הַמְצִיאֹת הָאִישִׁית שְׂלֵמָעֵלָה מֵהַשְּׂכָל
 4 פּוֹעֲלִים גַּם עַל הַשְּׂכָל שְׁבוּ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מַחֲשַׁבּוֹת שֶׁל תְּמִיחוֹת
 5 עַל מֵהוֹתָה וְעִינָה שֶׁל מְצוּוֹה זוֹ
 6 ("אִין לָךְ רְשׁוּת לְהִרְהֵר 1 שְׂקִימוּמָה הוּא (לֹא רַק בְּכַח הַמְעַשָּׂה שֶׁל מִצַּד
 7 אֲחִרְיָה")³³, וְעַד שְׂמַקְּיִם 2 קְבָלָת-עוֹל, אֲלָּא) בְּאוֹפֵן שְׂהֶאֱמוּנָה וְהַקְּבָלָת
 8 אוֹתָהּ בַּחֲנִינֵת וּבְשִׂמְחָה, כְּמוֹ 3 עוֹלֵי שְׂלֵמָעֵלָה מֵהַשְּׂכָל פּוֹעֲלִים גַּם עַל הַשְּׂכָל
 9 מְצוּוֹה שְׂמוּבְנֵת בְּשֵׁכָל הָאֲנוּשִׁי 4 שְׁבוּ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה רַ"א) ("אִין לָךְ רְשׁוּת לְהִרְהֵר
 10 וְהַהֲבֵנָה גּוֹרֵמַת לְאֵדָם נּוֹעַם וְעִרְבִיבוֹת 5 אֲחִרְיָה")³³, וְעַד שְׂמַקְּיִם אוֹתָהּ בַּחֲנִינֵת וּבְשִׂמְחָה,
 11 בְּקִיּוֹם הַמְצוּוֹה, כִּי הוּא מְקִיִּים בַּחֲנִי 6 כְּמוֹ מְצוּוֹה שְׂמוּבְנֵת בְּשֵׁכָל. וְעַל-פִּי-זֶה יֵשׁ לֹאמֵר,
 12 וּבְשִׂמְחָה גַּם מְצוּוֹה זוֹ שֶׁלִּמְעַל מִטַּעַם 7 שְׁהֶעֱנִין שְׂפָרָה אֲדוּמָה הִיא כְּלָלוֹת הַתּוֹרָה, הוּא
 13 וְדַעַת וְאִין לוֹ בַּה שׁוֹם הַבְּנָה. 8 לֹא רַק מִצַּד הַחֻקָּה' שְׂבָה (כַּנִּזְכָּר לְעֵיל סְעִיף
 14 וְעַל-פִּי-זֶה יֵשׁ לֹאמֵר, שְׁהֶעֱנִין 9 שְׂפָרָה אֲדוּמָה הִיא כְּלָלוֹת
 15 הַתּוֹרָה, הוּא לֹא רַק מִצַּד 10 הַשְּׂכָל. אֲלָּא, שְׂהֶמְצוּוֹה דְּפָרָה אֲדוּמָה' מִצַּד
 11 עֲצוּמָה, מִכִּיּוֹן שְׂאִינָה מְלוּבָשֶׁת בְּטַעַם, פְּעוֹלָת
 12 הַקְּבָלָת עוֹלֵי שְׂבָה עַל הַשְּׂכָל הִיא בְּאוֹפֵן כְּלָלִי 13 (בְּכַחֲנֵינֵת שְׂלִילָה), שֶׁלֹּא יִהְיֶה רַ"א וְהִנֵּה נִמְשָׁךְ
 14 אֲחֵר-כֵּן בְּפָרְטֵי הַמְצוּת, שְׂהַקְּבָלָת עוֹלֵי פּוֹעֵל 15 עַל הַשְּׂכָל שְׁיִשִּׁיג כִּפִּי הַרְצוֹן.
 16 וְעֲנִינֵן זֶה מִתְּאִים גַּם עִם פְּרִטֵי עֲנִינֵי הַחֻקָּה'
 17 דְּפָרָה אֲדוּמָה' (שְׂחִלּוּקָה גַּם מִשְׂאֵר 18 הַחֻקִּים', כַּנִּזְכָּר לְעֵיל סְעִיף א), שִׁישׁ בָּהּ שְׁנֵי
 19 הַפְּכִים, שְׁעֲשִׂיתָהּ חוּץ לְשֵׁלֶשׁ מַחְנוֹת, וּבִיחַד עִם 20 זֶה, "וְהִזָּה אֶל נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד"³⁴, וְהִינֵנו,
 21 שְׂמַצַּד הָעֵצִים שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, בַּחֲנִינֵת חֲקִיקָה 22 מַעֲבָר לְעֵבֶר, הִנֵּה אֶפִּילוֹ בְּשִׁעָה שְׂנַמְצָא חוּץ
 23 לְשֵׁלֶשׁ מַחְנוֹת, הָרִי הוּא מִתְּפוֹן וְרוֹאֵה פְתָחוֹ שֶׁל 24 הַיִּכָּל.³⁵
 25 וַיֵּשׁ לְקִשְׁרֵה זֶה עִם הַמְּבֹאֵר בְּלִקְוֵי תוֹרָה'
 26 מִשְׂכָּל, פְּעוֹלָת הַהֲשַׁפְּעָה שֶׁל 27 הַקְּבָלָת עוֹלֵי שְׂבָה עַל הַשְּׂכָל
 28 הִיא בְּאוֹפֵן כְּלָלִי (בְּכַחֲנֵינֵת 29 שְׂלִילָה), שֶׁלֹּא יִהְיֶה מַחֲשַׁבּוֹת
 30 שֶׁל תְּמִיחוֹת עַל מְצוּוֹה זוֹ, וּמִזָּה 31 הַמְּפַעֵלָה שֶׁל הַקְּבָלָת-עוֹל עַל הַשְּׂכָל
 32 כִּפִּי שְׁהִיא כְּפָרָה אֲדוּמָה שְׁהִיא אֲמִנֵם 33 פְּעוֹלָה מוּגַבֶּלֶת, נִמְשָׁךְ אֲחֵר-כֵּן
 34 בְּפָרְטֵי הַמְצוּת, שְׂהַקְּבָלָת 35 עוֹלֵי פּוֹעֵל עַל הַשְּׂכָל הָאֲנוּשִׁי
 36 שְׁיִשִּׁיג וְיִכֵּן וְיִקְלוּט כִּפִּי הַרְצוֹן 37 הָעֵלִיּוֹן הָאֲלוּקִי.
 38 וְעֲנִינֵן זֶה שְׂכָל פְּרִטֵי הַכּוֹחֹת שֶׁל 39 הָאֵדָם, כּוֹלֵל כּוֹחַ הַשְּׂכָל, יִהְיֶה
 40 מוֹשְׁפָעִים מֵהַקְּבָלָת-עוֹל הַקְּשׁוּרָה 41 בְּעֵצִים הַנֶּפֶס, מִתְּאִים גַּם עִם
 42 פְּרִטֵי עֲנִינֵי הַחֻקָּה' דְּפָרָה 43 אֲדוּמָה' (שְׂחִלּוּקָה גַּם מִשְׂאֵר

(33) ראה לקו"ש ח"ג ע' 898. (34) פרשתנו שם, ד. 35) פירש"י עה"פ.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 שְׁפֹעֵל הַבְּרוּר הַפְּרִירָה שֶׁל הַטּוֹב מֵהֵרַע וְהֵעֲלֵאתוֹ לַקְּרוּשָׁה גַם חוּץ
2 לְשֵׁלֶשׁ מִחֲנוֹת הַיַּיִן בִּירוּר גַּם שֶׁל הַמְּקוֹם הַנְּחוּת, בִּיחֹר, וּמִטְהָרָה
3 טוֹמְאָת מַת שֶׁהִיא טוֹמְאָה חֲמוּרָה בִּיחֹר "שְׁלֹמֶטָה מִטְהָרָה
4 מִנְגָה"³⁶, כִּמְבוּאָר בְּקַבְלָה וְחִסְדוֹת שֶׁהַקְּלִיפּוֹת, הַכּוּחוֹת שֶׁמְחוּץ לַקְּרוּשָׁה
5 הַמִּכְסוּת עַל הָאוּר הָאֱלוּקִי כִשֶׁם
6 שֶׁהַקְּלִיפָה מְכַסֶּה עַל הַפְּרִי, נְחֻלְקוֹת 1
7 לְשֵׁתֵי דְרָגוֹת כְּלִיּוֹת, קְלִיפַת נּוֹגָה, 2
8 לְשׁוֹן אוֹר, שִׁישׁ בַּה עֲרוּבֹת טוֹב וְרַע, 3
9 וְקְלִיפּוֹת טַמְאוֹת לְגַמְרֵי שֶׁאֵין בָּהֶם טוֹב 4
10 כֹּלֵל, וְעַל כֵּךְ מְבוּאָר (ב'אֵגֶרֶת הַקְּדוּשָׁה" 5
11 שֶׁבַסְפָּר הַתְּנִיָּא) שֶׁהַקְּרִבּוֹת הַנְּעֻשִׁים 6
12 בְּפָנִים מְבַרְרִים אֶת קְלִיפַת נּוֹגָה וְאֵילוֹ 7
13 פָּרָה אֲדוּמָה הַנְּעֻשִׁית בַּחוּץ מִטְהָרָה 8
14 וּמְבַרְרַת טוֹמְאָה שְׁלֹמֶטָה מִטְהָרָה מְקַלְפֶּת 9
15 נּוֹגָה (וּכְמְבוּאָר שֶׁם, "נֹדַע מְזוּהָר 10
16 הַקְּדוּשׁ וְהַאֲרִיז"ל סוּד הַקְּרִבּוֹת שֶׁעַל 11
17 גְּבֵי הַמְּזוּבָה הֵן בַּחַי" הֵעֲלֵאת מִיַּיִן- 12
18 נּוֹקֵבִין מִנְפֵשׁ הַבְּהֵמִית שֶׁבְּנוֹגָה אֶל 13
19 שֶׁרֶשׁן וּמְקוּרֵן הֵן בַּחַי" ד' חַיּוֹת 14
20 שֶׁבְּמִרְכַּבָּה הַנּוֹשָׂאוֹת אֶת הַכֶּסֶף פָּנֵי שׁוּר 15
21 וּפְנֵי נֶשֶׁר וְכר... אֲכַן בְּשִׁרִיפַת הַפְּרָה 16
22 אֲדוּמָה הֵנָּה עַל יַדִּי הִשְׁלַכְתָּ עֵץ אֲרוֹ 17
23 וְאוֹבֹב וְכר וְנִתְיַת מִים חַיִּים אֶל הָאֶפֶר 18
24 נִקְרָא בִשֶׁם קִידוּשׁ מִי חֲטָאת בְּמִשְׁנֵה 19
25 וְהִיא בַּחֲיַת קֹדֶשׁ הַעֲלִיּוֹן... וְלֹזֶזֶת 20
26 מִטְהָרַת טוֹמְאָת הַמֵּת אִף שֶׁהוּא אֲבִי 21
27 אֲבוֹת וְכר וְלִמְטָה מִטְהָרָה מִנּוֹגָה"). 22
28 (ז) וַיֵּשׁ לֹמֵר שְׁזוּהֵי גַם 23
29 הַשְּׂיִכּוֹת דְּפָרְשַׁת "חֻקַּת" לְחַג 24
30 הַגְּאֻלָּה שֶׁל הַרְבִּי הַרִּי"צ מִמַּאֲסֵרוֹ 25
31 בְּיוֹם י"ב תַּמּוּז, שְׁלֹכֵן קוּרִין 26
32 אוֹתָהּ אֶת פְּרִשַׁת חֻקַּת (בְּכַמְהָ 27
33 וְכַמְהָ שְׁנַיִם) בְּשִׁבְתָּ (עֲלֵיהָ נִאֲמַר 28
34 בְּזוּהָר דְּמִינָה מִתְּבַרְכִּין פּוֹלְהוֹ 29
35 יוֹמִין³⁷ שֶׁמִּנְגָה מִתְּבַרְכִּים כֹּל הַיָּמִים 30
36 שֶׁל הַשְּׁבוּעָה) שְׁלֹפְנֵי י"ב תַּמּוּז, 31
37 וְעַל-כֵּל-פָּנִים בְּסִמְכּוֹת לְגִי 32
38 תַּמּוּז, שְׁאֵז הַתְּחִילָה הַגְּאֻלָּה 33
39 (חֻפְּשָׁה נִתְּנָה לוֹ לְצֵאת מִבֵּית 34
40 הָאֲסוּרִים, עַל מִנַּת הַיִּשְׁלַח לְעִיר גְּלוּתוֹ שֶׁלּוֹשׁ שָׁנִים וְלִמְעֻשָׁה שׁוֹחֵר בִּי"ב 35
41 (תַּמּוּז), וְעַד שְׁגַם בְּמַאֲמָר דִּי"ב תַּמּוּז הָרֵאשׁוֹן שֶׁל שְׁנַת תַּרְפ"ז 36

- ביאור בדרך אפשר
עצמה הובא פירוש רש"י על פסוק "זאת חקת התורה"
(בפזר לעיל סעיף ד).
והענין בזה, פירוש שפכוד-קדושת מורי-וחמי אדמו"ר
בעל השמחה והגאולה, היה חדור כל ימיו בעבודה
ד'מסרת נפש' על כל עניני יהדות
בפועל, ובניחוד עם זה, היה
כל עניניו בתכלית
ההתנשבות מתוך יישוב הדעת ועל
פי השכל. ואפילו "העבודה
הגדולה אשר עבדתי
בהרצצת תורה וחזוק
הדת"³⁸, כלשונו במכתבו ל"ב
תמוז תרפ"ח, שבגללה היה
המאסר לפני י"ב תמוז, הנה
אף שעבודה זו לא היה לה
מקום על-פי שכל, אפילו לא
על-פי שכל דקדושה, ובאה
בגלוי מצד העבודה ד'מסירת
נפש' בפועל שלמעלה לגמרי
ממדידת השכל, היינו תוך
התעלות מוחלטת מגדרי השכל, אף-
על-פי-כן היתה עבודה
מסודרת ומאורגנת בתכלית
ובחתישבות' מלאה (אף שטבע
האדם הוא שבשעה שעומד
בתנועה של 'מסירת נפש'
אין מקום אצלו לחשבונות
וכיוצא בזה אלא מתנהג למעלה
ממדידה והגבלה לגמרי), והיתה
פעילותו של הרבי הרי"צ שנעשתה
במסירות נפש ממש מחושבת
וערוכה באופן שהרצצת
התורה וחזוק הדת תהיה
במדה היותר גדולה בשילוב
מיוחד של מסירות נפש וציאה מכל
הגדרים ביחד עם עבודה מאורגנת
ומסודרת היטב.
ועל-פי מה שכתוב בפירוש
רש"י בפ'שתנו³⁹ פרשת חוקת
ביישוב הסתירה לכאורה שפעם נאמר שמשה שלח מרגלים ופעם נאמר שבני
ישראל שלחו מרגלים ש"משה הוא ישראל וישראל הם משה,

(36) ראה תניא אגה"ק סכ"ח. דרך מצוותיך קיא, ב. 37) זח"ב סג, ב. פח, א. 38) לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו לחגיגת יב תמוז הראשונה - בשנת תרפ"ח (נדפס בסה"מ תש"ח ע' 263. ולאח"ז ח"ב ע' פ. 39) כא, כא. - וראה בארוכה לקו"ש חל"ג ס"ע 134 ואילך. 40) לכאורה "לומר לך.. הכל" - אינו נוגע להבנת פשוטו של מקרא? אלא שמתרץ ומבאר למה שינה הכתוב - שזוהו "לומר לך" - כולל גם "בן חמש" - כי כן הוא גם בפשטות הדברים (ובעולם העשיי הגשמי - לעומת

ביאור בדרך אפשר

11 ושייכותו הפנימית לדבר לא נראית
12 בגלו. **וּכְאֲשֶׁר גִּלְף בְּדֶרֶךְ**
13 **שְׁסָלָל לָנוּ** הרבי בעל הגאולה,
14 **יִשְׁנֶה הַהִבְטָחָה שְׂיִקְוִים מֵהָ**
15 **שְׁכָתוֹב⁴² יְהִי ה' אֱלֹקֵינוּ**
16 **עֲמָנוּ פְּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ**
17 **אֶל יַעֲזֹבֵנוּ וְאֶל יִטְשֵׁנוּ,** כפי
18 שאמר הרבי הריי"צ עצמו לגבי מאסרו
19 וגאלתו, **וּלְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה**
20 **אוֹר⁴³ בְּרוּחַנִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת⁴⁴.**

ביאור בדרך אפשר

1 **לֹמֵר לָךְ⁴⁰ שְׁנֵשִׂיא הַדּוֹר הוּא**
2 **כָּכֵל הַדּוֹר, כִּי הַנְּשִׂיא הוּא**
3 **"הַכֹּל", מוֹכֵן, שְׁכַח זֶה לַפְעוּל**
4 מתוך שילוב זה של מסירות נפש מצד
5 אחד וסדר והתיישבות מצד שני, **נִוְתַן**
6 **כְּבוֹד־קְדוּשַׁת מוֹרֵי־וְחָמִי**
7 **אֲדָמוֹר לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,**
8 **וְעַד אֲפִילוֹ לְמִי שְׁ(ר)ק בְּשֵׁם**
9 **יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה⁴¹ מִי שְׁהִיתוּ נִקְרָא**
10 **בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל הוּא אֲצִלוּ כִּינוּי בַלְבַּד**

1 **כִּי הַנְּשִׂיא הוּא הַכֹּל", מוֹכֵן, שְׁכַח זֶה נִוְתַן**
2 **כְּבוֹד־קְדוּשַׁת מוֹרֵי־וְחָמִי אֲדָמוֹר לְכָל בְּנֵי**
3 **יִשְׂרָאֵל, וְעַד אֲפִילוֹ לְמִי שְׁ(ר)ק בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל**
4 **יִכְנֶה⁴¹. וּכְאֲשֶׁר גִּלְף בְּדֶרֶךְ שְׁסָלָל לָנוּ, יִשְׁנֶה**
5 **הַהִבְטָחָה שְׂיִקְוִים מֵהָ שְׁכָתוֹב⁴² יְהִי ה' אֱלֹקֵינוּ**
6 **עֲמָנוּ פְּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ אֶל יַעֲזֹבֵנוּ וְאֶל**
7 **יִטְשֵׁנוּ, וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה אוֹר⁴³ בְּרוּחַנִיּוֹת**
8 **וְגִשְׁמִיּוֹת⁴⁴.**

פשט שבתורה) - שנשיא הדור כו'. ועפ"ז מובנת התמי' - דלכאורה הו"ל לרש"י לסיים בדוגמא ל"וישראל הם משה" - וע"פ הנ"ל מוכן, דבזה לא תמיד ישנה האמירה לך (שכן הוא בפועל) - אף שישאר דדור דעה דמשה - הם משה, משא"כ בנשיא הדור. (41) לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו הנ"ל. וראה לקו"ש ח"ח בהוספות ע' 329 ואילך. (42) מלכ"ס-א ח, נז. (43) ע"פ לשון הכתוב - בא י"ד, כג. (44) לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר - ג' תמוז תרפ"ז (נדפס בסה"ש תרפ"ז ע' 169 ואילך). וראה לקו"ש ח"ח ע' 336 הערה ד"ה יהי.

המשך ביאור למס' ערכין ליום רביעי עמ' א

גמרא

32 **אָמַר הַשְּׂדֵה קְדוּשָׁה, וְאִם בָּא לַפְרוּתָהּ, נִוְתַן לַהֲקֵדֵשׁ חֲמִשִּׁים**
33 **סְלָעִים עֲבוּר פְּדִיוֹנָהּ, וְשִׁמּוּאֵל אָמַר, אֵינָה קְדוּשָׁה כָּל עֵינָךְ.**
34 **בְּנוֹסֵף לְמַחְלוּקַת זֶו שֶׁבִין רַב לְשִׁמּוּאֵל בְּמִקְדִּישׁ שְׁדֵהוּ בִּשְׁנַת**
35 **הַיּוֹבֵל, נַחֲלָקוּ רַב וְשִׁמּוּאֵל גַּם בְּמוּכָר שְׁדֵהוּ בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל עֲצֻמָּה**
36 **(לְהֵלֵךְ כַּט): שֶׁרַב סוֹבֵר שֶׁהַמְכִירָה חִלָּה אֵלֶּא שֶׁהַשְּׂדֵה חֲזוּרַת מִיד**
37 **לְמוּכָר בְּדִין שָׂאֵר שְׁדוֹת חֲזוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן בַּיּוֹבֵל, וְהַלּוּקָה אִיבַד**
38 **מַעוֹתָיו. וְשִׁמּוּאֵל סוֹבֵר שֶׁהַמְכִירָה לֹא חִלָּה כֻּלָּל, וְהַמוּכָר צִרִיךְ**
39 **לְחַזְרֵי לְלוּקָח אֶת מַעוֹתָיו.**
40 **הַגְּמָרָא מְקַשָּׁה עַל שִׁמּוּאֵל, וּמְבַאֲרַת אֶת הַמַּחְלוּקַת בֵּין רַב**
41 **וְשִׁמּוּאֵל: מִתְּקִיף לָהּ רַב יוֹסֵף, בְּשִׁלְמָא - מוּבֵן הַדְּבַר, לְעֵינֵי**
42 **מְכִירָה - לְגַבִּי מוּכָר שְׁדֵהוּ בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל, דְּפִלְגֵי שְׁמּוּאֵל עָלֶיהָ**
43 **דְּרַב הַסוֹבֵר שֶׁהַמְכִירָה חִלָּה, וְסוֹבֵר הוּא שֶׁהַמְכִירָה אֵינָה חִלָּה,**
44 **מִשּׁוּם דְּאִיכָּא לְמִימַר - שִׁישׁ לּוֹמֵר קָל וְחֹמֶר שֶׁהַמְכִירָה לֹא**
45 **תַּחוּל, וְכֵה שְׁדֵה הַמְכִירָה כְּבָר קוֹדֵם הַיּוֹבֵל, בְּכֹל זֹאת יוֹצֵאָה**
46 **עֲבָשׂוּ - כַּשִּׁמְגִיעַ יוֹבֵל יוֹצֵאָה, שְׁדֵה שְׂאִינָה מְכִירָה קוֹדֵם**
47 **הַיּוֹבֵל, אֵינּוּ דִין שְׁלֹא תִימְכַר בַּיּוֹבֵל, אֵלֶּא מְכִירָה לֹא**
48 **תַּחוּל. אֱלָא הָכָּא - כַּאֲן לְגַבִּי מְקַדֵּשׁ שְׁדֵהוּ, מִי אִיכָּא לְמִימַר**
49 **- וְכִי יֵשׁ לּוֹמֵר קָל וְחֹמֶר שֶׁהַקֹּדֶשׁ לֹא יַחוּל, וְהָא תַנֵּן (לְהֵלֵךְ**
50 **כַּה): אִם הֵנִיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא נִנְאָלָה הַשְּׂדֵה מִיד הַהֲקֵדֵשׁ, הַדִּין**
51 **הוּא שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנְסִין לְתוֹכָהּ וְנוֹתְנִין אֶת דְּמִיָּהּ לַהֲקֵדֵשׁ בְּרַק**
52 **הַבַּיִת, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְכִיּוֹן שֶׁהַשְּׁדוֹת שְׁהִיוּ קְדוּשׁוֹת לְפָנֵי**
53 **הַיּוֹבֵל, כַּשִּׁמְגִיעַ הַיּוֹבֵל אֵינּוּ יוֹצֵאֹת מִרְשׁוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּלֹא פְדִיּוֹן,**
54 **אֵין לַעֲשׂוֹת קָל וְחֹמֶר שֶׁהַמְקַדֵּשׁ שְׁדֵהוּ בַּיּוֹבֵל עֲצֻמָּה שֶׁהַקֹּדֶשׁ**
55 **לֹא יַחוּל.**
56 **מִתְּרַצַּת הַגְּמָרָא: שְׁמּוּאֵל פְּרָבִי שְׁמַעוֹן כְּבִירָא לִיה, דְּאָמַר,**
57 **שְׁכַּשְׁמִיעַ הַיּוֹבֵל לֹא נִגְאָלָה הַשְּׂדֵה מִיד הַהֲקֵדֵשׁ, נִכְנְסִין**
58 **הַכֹּהֲנִים לְתוֹכָהּ וְלֹא נִוְתְּנִין אֶת דְּמִיָּהּ לַהֲקֵדֵשׁ, אֵלֶּא יוֹצֵאֹת**
59 **מִהַקֹּדֶשׁ בְּלֹא פְדִיּוֹן, הַלֵּכךְ גַּם בַּהּ נִוְתַן לַעֲשׂוֹת קָל וְחֹמֶר, שֶׁאִם**
60 **שְׁדֵה הַקֹּדֶשׁ כָּבַר לְפָנֵי הַיּוֹבֵל, בְּכֹל זֹאת כַּשִּׁמְגִיעַ יוֹבֵל הִיא**
61 **יוֹצֵאֹת מִהַקֹּדֶשׁ בְּלֹא פְדִיּוֹן, קָל וְחֹמֶר לְשְׂדֵה שְׁאֵינָה קְדוּשָׁה לְפָנֵי**
62 **הַיּוֹבֵל, שֶׁאִם הַקֹּדֶשׁ בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל שְׁלֹא יַחוּל הַקֹּדֶשׁ.**

1 **הַגְּמָרָא מְבִיאָה סְתִירָה בֵּין מִשְׁנַתוֹ לְבִרְיִיתָא: שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה, אֵין**
2 **מְקַדֵּשִׁין לְפָנֵי הַיּוֹבֵל פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים. מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: וְרַמְיָנָהּ**
3 **- וְקִשָּׁה עַל כֵּךְ מְבִרְיִיתָא שְׁנִינוּ בַּהּ, מְקַדֵּשִׁין שְׁדֵה אַחוּזָה בֵּין**
4 **לְפָנֵי הַיּוֹבֵל, וְבֵין מִיד לְאַחַר הַיּוֹבֵל, וְכַשְׁנַת הַיּוֹבֵל עֲצֻמָּה לֹא**
5 **יְקַדֵּשׁ שְׁדֵהוּ, וְאִם הַקֹּדֶשׁ בַּיּוֹבֵל עֲצֻמוֹ, אֵינָה קְדוּשָׁה. הִרִי**
6 **מְבֹאֵר שֶׁמְקַדֵּשִׁים שְׁדֵה אַחוּזָה סוּמוֹךְ לַיּוֹבֵל, וּמִשְׁמַע גַּם אִם**
7 **נִשְׁאָרוּ פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים עַד הַיּוֹבֵל, וְקִשָּׁה מִמִּשְׁנַתוֹ שְׁנִינוּ בַּהּ**
8 **שֶׁאֵין מְקַדֵּשִׁים שְׁדֵה אַחוּזָה פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים סוּמוֹךְ לַיּוֹבֵל.**
9 **מִתְּרַצַּת הַגְּמָרָא: רַב וְשִׁמּוּאֵל דְּאָמְרֵי תְרִוּיָהּ - שֶׁאִמְרוּ שְׁנִידֵם**
10 **לְהַרְץ, שֶׁלְעוֹלָם מְקַדֵּשִׁין אֲפִילוֹ פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים לְפָנֵי הַיּוֹבֵל,**
11 **וְמָה שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה שֶׁאֵין מְקַדֵּשִׁים לְפָנֵי הַיּוֹבֵל פְּחוֹת מִשְׁתֵּי**
12 **שָׁנִים, הַכּוּוֹנָה הוּא שֶׁאֵין מְקַדֵּשִׁין אֶת הַשְּׂדֵה לְיִנְאָל בְּגִירוּעַ -**
13 **עַל דַּעַת לַפְדוּתָהּ לְפִי חֲשׁוֹן, פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים סוּמוֹךְ לַיּוֹבֵל,**
14 **שֶׁהָבָא לַפְדוּתָהּ עֶשֶׂר אוֹ עֶשְׂרִים שָׁנָה לְאַחַר הַיּוֹבֵל, מַחֲשָׁבִים כַּמָּה**
15 **שָׁנִים נִשְׁאָרוּ עַד הַיּוֹבֵל הַבֵּא, וְנוֹתַן לַהֲקֵדֵשׁ סֵלַע וּפּוֹנְדִין לְכֹל**
16 **שָׁנָה שֶׁנִּשְׁאָרָה עַד הַיּוֹבֵל, וְהוּוּ שֶׁנִּקְרָא גִירוּעַ, כְּלוֹמֵר, שֶׁמִּגְרַע**
17 **מִכֶּסֶף הַפְּדִיּוֹן אֶת מִנְיַן הַשָּׁנִים שֶׁעָבְרוּ מִשְׁנַת הַיּוֹבֵל עַד שׁוֹת**
18 **הַפְּדִיּוֹן. אִמְנָם אִם בָּא לַפְדוּתָהּ פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים לְפָנֵי הַיּוֹבֵל אֵינוּ**
19 **מִגְרַע כְּלוּם, וְכַשְׁבָּא לַפְדוּתָהּ צִרִיךְ לְתַת לַהֲקֵדֵשׁ חֲמִשִּׁים סְלָעִים,**
20 **שֶׁנִּשְׁאָרָה (וִיקָרָא כּוּ יוֹ) עַל פִּי הַשָּׁנִים הַנּוֹתְרוֹת עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל**
21 **וְנִגְרַע מִעֲרָבָךְ, וּמִיַּעוֹט שָׁנִים הוּא שָׁנִים, וְלִמְדִים מְכַאן, שֶׁאֵין**
22 **נִוְתַן דִּין גִירוּעַ אֵלֶּא אִם נִשְׁאָרוּ לְכֹל הַפְּחוֹת שְׁתֵּי שָׁנִים עַד הַיּוֹבֵל,**
23 **אֲבָל אִם נִשְׁאָרוּ פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים פּוֹדָה אֶת הַשְּׂדֵה בְּחִמְשִׁים**
24 **סְלָעִים, וְכִיּוֹן דְּאֵין מְקַדֵּשִׁין שְׁדֵה עַל דַּעַת לְיִנְאָל בְּגִירוּעַ,**
25 **פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים סוּמוֹךְ לַיּוֹבֵל, בָּא הַתְנָא שֶׁל הַמִּשְׁנָה**
26 **לְהַשְׁמִיעֵנוּ עֲצָה טוֹבָה, שִׁיָּהּ אָדָם חָם עַל נִכְסָיו, וְאֶל יְקַדֵּשׁ**
27 **שְׁדֵהוּ פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים סוּמוֹךְ לַיּוֹבֵל, כִּדִּי שְׁלֹא יִצְטָרַךְ לַפְדוּתָהּ**
28 **בְּלֹא גִירוּעַ וּפְסִידָה בְּפִדְיוֹנָהּ.**
29 **הַגְּמָרָא מְבִיאָה מַחְלוּקַת רַב וְשִׁמּוּאֵל בְּמִקְדֵּשׁ שְׁדֵהוּ בִּשְׁנַת**
30 **הַיּוֹבֵל עֲצֻמָּה: אֵיתָמַר, הַמְקַדֵּשׁ שְׁדֵהוּ בְּשְׁנַת הַיּוֹבֵל עֲצֻמָּה, רַב**